

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.
 Fiókiadóhivatalok: Zomborban: Gombos E. Berta
 dohánytözsdejében, Ujvidéken: Schäffer Péter könyv-
 kereskedéseiben, Szabadkán: Braun Adolf nyomdá-
 jában, Bács-Almásán: Rosenberg A. czégnél.

Lapvezér:
LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:
PETŐ LAJOS.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre 12 k. — Fél évre 6 k. — Negyed évre 3 k.
 Tanítóknak, aljegyzőknek, írkoknak, földműveseknek és szer-
 nyebb javadalmazásu hivatalnokoknak évi 8 kor., félfévre 4 kor.
 negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

A játékszenvedély.

Irta: Latinovits Pál.

A mult napokban dördült el a budavári pénzügyminiszterium egyik hivatali szobájában egy pisztolylövés, mely egy reményteljes, szép tehetségű, általam személyesen ismert, derék tisztviselő életét kioltotta. Megdöbbenve olvassa a hirt mindenki, aki a boldogultat ismerte; s önkénytelen az a kérdés merül fel, miért kellett ennek így történnie? Vajjon meddig fog tartani a hazárdjátékoknak ama örült járványa, mely nemcsak Budapest előkelő kaszinóiban, klubjaiban és társaskörökben, hanem sajna, országszerte dühöng, s rendszeresen minden társadalmi, de különösen a főúri születési és vagyoni arisztokrácia, valamint a középosztályból és a kisemberek köréből is könyörtelenül szedi áldozatait.

Hiszen valóságos szatira, az amit ember olvas, hogy a fővárosi rendőrség megbüntetett egy kávést vagy vendéglósnak, mert megengedte helyiségében a hazárdjátékot, s aztán a születési és fináncarisztokrácia fényesen berendezett klubtermeiben napról napra, éjről-éjre folyik az örült hazárdjáték; s a rendőrség ezt összetett kezekkel kénytelen nézni, mert ha esetleg valaki a veszedelmes állapotok szanálására gondol, egyszerűen lefújják. Itt eszembe jut a régi latin közmondás: „quod licet Sovi, non licet bovi“. A nagyfejűek fosztogathatják egymást ezen logika szerint, de a kis embereknek tilos. Ez ugyilátszik, Budapesten nagyúri privilégium. Hiszen semmi szavunk

sem lenne hozzá, ha ez a jó példa, mely ragadós, meg nem mételvezné a társadalom többi köreit. De az ilyen korrupciós törekvés utat tör magának és buzgó követőkre akad a társadalom egyéb rétegeiben, s különösen a középosztályban, mely az ilyen nagyúri passziókat kedvteléssel majmolja.

A hazárdjáték a fővárosi kaszinókból, melyek ugyszólván melegágyai, kiszivárognak a vidéki kaszinókba. Sajnos, a baccarat, makaó, ferbli, huszonegyes már nagyon is el vannak terjedve a vidéken is. Hej! ha a mi nagy Széchenyi Istvánunk, ki a kaszinói intézményt, mint a társadalmi művelődés vezérlőjét alkotta, látná a könnyelműségnek, léhaságnak ezt az erkölcstelen folyamatát, bizton megfordulna sírjában. Ezek azok a szép eszmék, a melyeket a nemzeti művelődés finomítására, s hazánk erkölcsi és kulturális emelkedésére hivatnak terjeszteni társasköreink?! A baccarat, ferbli, huszonegyes, makaó és más arisztokratikus játékok terjesztése volna a cél? Melyeknek a vége egy pisztolylövés, a családi béke feldúlása, aztán a kisebb hátsorságu egyéneknek Amerika, természetesen egy jó csomó pénz elemelése után.

Azt mondják sokan, kik Angliát szeretik példának fölemlíteni, hogy ott is játszanak hazárdjátékot, sőt a jelenlegi angol király is walesi herceg korában, midőn bennünket meglátogatott, nagyban játszott Budapesten. Ez igaz, de azt hiszem hazánk és Anglia vagyoni állapota között óriási különbség van. Mig az ottani társadalomból pénzforrások felett rendelkezik, s gyarmatai és kereskedelme révén dúsgazdag,

addig mi tökeszegény ország vagyunk, s a legutóbbi súlyos pénzváltás megmutatta, mennyire vagyunk szegények, s kevésbé mult, hogy az „országos krach“ miatt csődöt nem mondott az ország. A mi vagyoni viszonyunk Angliával szemben olyan, mintha — hogy egy trivilás hasonlattal éljek — a juhász kutya az agárral akarna versenyezni.

De nemcsak a kártyaszenvedély dúl országszerte, melyet különösen katilináris existenciák üznek, de épp oly mérvben dúl a turf szenvedély a fővárosban és a vidéki nagyobb löversenytereken. Örült játék folyik a társadalom minden rétegében. Olyan emberek, kik csak azt tudják a hippológiából, hogy a lónak négy lába és két tüle van, veszettül játszanak. Szomorú érdekességü a löverseny szezonjában budapesti kávéházak és vendéglőkben hallgatni a különböző beszélgetéseket, favoritok, istállótulajdonosok, outsiders, jokeykről. Ha egy idegen hozzánk vetődik, elbámul. Hát ennyi lóhoz értő, kiváló talentum van Magyarhonban? Csak hogy nagyon csodálódik. Mert a fennebbi »szaktekintélyek« nem egyebek, mint örült játékszenvedélytől elvakított, szánalomraméltó emberek, kiket a játék ördöge sodor az erkölcsi és anyagi romlás örvényébe. Mutattak nekem egyszer egy budapesti előkelő vendéglőben egy 12 éves borfiut, ki egész évi keresményét, kétszáz koronát vesztett el egy délután a totalizátoron. — Hány ilyen szerencsétlen fráter van, aki mindenét elveszti a turfon. De ha csak azt vesztenék, ami az övék, talán kisebb baj volna; de ha el-

Végzetem.

Ahová én nyulok,
 Ott elhervad az ág,
 Ahová én lépek,
 Ott nem fakad virág.

Ahová betérek,
 Elhal a mosolygás;
 Kik körömben élnek,
 Sorsuk örökös gyász.

Fákat ha ültetek,
 Gyümölcsöt nem terem;
 Bármerre forduljak:
 A végzetem velem.

Molnárné Radich Jolán.

Egy rettenetes éjszaka.

A „Bácsmege“ számára franciából fordította:
 Kállay Kornélia.

(2)
 A Préfét éppen azon a ponton volt, hogy újra elaludjon.

— Mi van már megint!? — harsogta s mint egy bösz sakál ugrott ki az ágyból.

— Ha már kiugrott exelentiád, maradjon is kint. Nem ég a prefektura, nincs semmi baj, de az a hölgy még mindig itt van és nem akar addig elmenni míg exelentiáddal nem beszélt. Azt mondja, főúri nő!

— Valami kalandornő lesz, hogy hívják azt a hölgyet?

— Nem nevezte meg magát.
 — Szamárr! kérdezd meg! ha három perc alatt az ügy nem lesz elintézve, az éj hátralevő részét a dutyiba fogod tölteni!

Az idegen hölgy névjegyet vett elő táskájából, egyik sarkát behajtott és beküldte a portástól.

A Préfét elolvasta a nevet, de ugylátszik nem hitt a szemének, mert közelebb vitte a lámpához, arcának kifejezése meglepetést árult el, felugrott, magára kapta öltönyeit és megparancsolta a portásnak, hogy a hölgyet azonnal vezesse be, de bánjon vele a legudvariasabban.

Belpont Helena grófnő. Mit akarhat ez a ragyogó szépségű nő most itt? Belpont grófnő az udvar fénye, az udvarhölgyek csillaga.

Belpont grófnő, majdnem másfél órai küzdelem és nehézség után végre a Préfét előtt állt. A Préfét alig talált szavakat, óriási zavarban volt, ügyetlenül mentegette magát, a hölgy azonban nem engedte szóhoz jutni, a formalításokra most nem volt idő.

A grófnő remegése, a tágrameredt, ijedt kifejezésű szemek, az arc halottsápadtsága azt mutatták, hogy a hölgy valami rendkívüli dolog miatt jött ide.

— Megmondom önnek mi hozott ide! — kezdé a grófnő, miközben félig alétan egy karszékre dőlt. — Ugyanis nagy szerencsétlenség történt velem, olyan nagy a milyen még ez életben senkivel sem történt.

Itt elhallgatott, hangja felmondta a szöveget, majd minden erejét összeszedve, kétségbeesetten kiáltotta:

— Ön megfog menteni Préfét ur, csakis Ön segíthet rajtam! — folytatom:

— Az én férjem — Ön ismeri ugye?

— Igen grófnő!

— Férjem ezelőtt nyolc nappal Bordeauxba utazott egy örökségi ügy miatt.

— Ismertem ezt az ügyet! egy sereg rokon támadja meg a végrendeletet.

— Ugy van! Nos hát ez idő alatt gyakran megfordult nálam egy fiatal ember, kívül az osztrák kövéség egy bálján ismerkedtem meg. Ártatlan ismeretség, de a férjem nagyon féltékeny és többször gyanúsított vele. Az illető osztrák katonatiszt és nem tagadom érdeklődött irántam, néha este is meglátogatott. Opera után haza kísért és én meghívtam néha theára, igaz, hogy nem kellett volna megengednem a világ nyelve miatt, de — — — ejh, uram, Önnek nem hazudhatok! ez a férfi a kedvesem volt! Igen, a kedvesem hat hónap óta, mióta a bécsi hadügyminiszterium Párisba küldte a katonai reformok tanulmányozása végett. A fiatal tiszt ép oly szenvedélyesen szeretett engem, mint én őt, de mindannak dacára megkértem, hogy az utolsó napokon szüntesse be a látogatásait nálam, nem akartam magam kitenni ama veszélynek, hogy férjem esetleg meglepjen s őt nálam találja. Vaidheim báró — ez volt a tiszt neve — megígérte ugyan, de nem váltotta be ígértét. Két napig távol maradt, de azután nem tudott nélkülem el lenni és megint csak eljött. Ma reggel sürgőnyt kaptam férjemtől, melyben jelzi, hogy éjjel fél négykor érkezik meg. A báró összetett kezekkel kért, hogy engedjem meg neki, miszerint az utolsó estét a társaságomban töltsse. Én engedtem a kérésének, bár ne engedtem volna, ugye ez a szerencsétlenség talán nem történt volna meg.

— Értem! a férj meglepte önöket, párbaj lesz a dologból s most ön azért jött, hogy megakadályozzam!

— Nem Préfét ur! férjem még nem érkezett Párisba.

— De hát akkor miféle szerencsétlenségről beszélt ön nekem grófnő?! amint látom párbaj nem lesz senki sem sebesült meg, senki sem halt meg — — —.

fogy a saját pénzők, ráfanyalodnak máséra, s szaporítják a börtönök lakóinak vagy az öngyilkosoknak nagy számát. Nagy Széchényink nem így gondolta a lónemesítés és lóspórt hasznos céljait.

Nemcsak nagy urak, kiknek tellik, hanem közép- és kis existenciák légiója áldoz a turf molochjának. Pincérek, kávélegények, mosónők, szakácsnők, boltoslegények és az iparosok minden faja játszik, mintha az ördög szállta volna meg. Ez kell a jokey, bookmaker, s totalizátoros uraknak! »Mundus vult decipi ergo decipiatur«. Ha valaki elég balek, hogy ki hagyja magát fosztani, legyen meg a kívánsága.

Az előbb említett uraknak talán igazuk is van. Elvégre a misera plebs contribunens talán azért van, hogy becsapják.

Megtörtént ugyan az utóbbi időben, hogy a totalizátort megadóztatták. Ezen azonban csak mosolyogni lehet. Olyan intézkedés ez, mintha Macedóniát a budapesti éjjeli alabárdos boltörökkel akarnák pacifikálni.

Más erélyes intézkedések kellenek ide, tisztelt honatyák! Ilyen lagymatag, falra borsót hányó törvények csak még örültebbé teszik s drágítják a hazárdjátékot. A bookmaker urakkal ki az országból! Fosztogassák honfiainkat s ne a mi amugy is agyonsanyargatott népünket.

A lóspórt nem hazárdjáték. Ne tőrjünk tehát hazánkban fiók-Monte-Carlókat, amelyek csak társadalmi korrupciót és anyagi romlást idéznek elő.

A turf- és kártyajáték féktelen szenvedélye által felidézett társadalmi romlottság, közéleti nagy veszély eszünkbe juttatja a költő eme szomorú szóját:

Rossz időket élünk,
Rossz csillagok járnak;
Isten óvja nagy csapástól
Mi szegény hazánkat:

A 48-as tábor berkeiből.

Az országos függetlenségi párt erkölcssten politikai tetteinek, népellenes üzelveinek megdöbbentő hatása erőteljesen érinti a zombori függetlenségi pártot is. Hiába a modern 48-as lovagok erőlködése; hiába a szabadalmazott hazafiak mesterkedése, a pártot a züllés lejtőjén

— Éppen ez az Préfét ur! — meghalt! lent van a kocsimban.

— Ki? mi van az ön kocsjában?

— A báró! holtan fekszik a kocsimban az én mindenem, az én boldogságom! Oh Préfét ur ezt a csapást nem fogom túlélni!

— Megölte valaki?

— Nem! nálam halt meg pontban éjfélkor. Szivhűdés érte! — Oh borzasztó volt az és nekem ebben a pillanatban a hirnevemre, a becsületemre kell gondolnom, mikor legjobban szeretnék sirni, zokogni és csókolni élettelen kedvesem arcát. Most azonban nem is szabad erre gondolnom. Amint most már tudja, az én kocsimban egy hulla van. Mit kezdjek azzal? csakis ön adhat erre nézve tanácsot és ön menthet meg!

— De hogyan asszonyom?! észrevétlenül eltüntetni egy hullát nem igen lehet, az én praxisomban meg ilyesmi nem fordult elő! — ezzel föl s alá járt gondolkozott, kibuvót keresett, de ugylátszott nem talált. Eközben az óra mutatója veszedelmesen közeledett a fél négy felé, végre megállt, a homlokára ütött s egy hirtelen ötlettől megkapatva megrántotta a csengettyűszinort.

— Grófnő! egyetlen ember van Párisban, aki segíthet önön, akarja, hogy belevonjam titkába?

— Jót áll a diszkrétciójáért?

— Mint magamért.

— Jól van!

Néhány perc múlva Vidoek lépett be.

— Vidoek! néhány óra előtt egy előkelő egyén hirtelen elhunyt. Hullája lenn van e hölgy kocsjában s miután e hölgy férje $\frac{3}{4}$ óra múlva visszatér Bordeauxból meg kell ez embertől szabadulnunk!

— A férjtől vagy a szeretőtől? — kérde természetes hangon, minden ironia nélkül a rendőrtiszt.

— A hullától! — felelé a Préfét.

való lecsuszamlásban nem képesek föltartóztatni. A régi, kipróbált függetlenségi, akik a 48-as nagy események terjesztését évek hosszú során át honfiai lelkesedéssel teljesítették, egymásután elhagyják a függetlenségi pártnak csufolt elvtelenek táborát. Legutóbb a párt egyik alelnöke is bucsut mondott nekik. Kilépésének indokát elnöktársához intézett eme levelében mondja el:

Kedves Barátom!

A lapszerkesztő bizottságnak az elnökségről is, meg a tagságáról is lemondok. Az elnökségről azon csekélységért, mert gyűlést hivatok egybe az én tudtom nélkül, holott ez addig, amíg én vagyok az elnök, nem járja. De ezen tultennem magamat, ha nem látám annak az erkölcsi kényszerét, hogy a „Bácsmegeyi Függetlenség” csinálásának az ódiomát magamról elhárítsam, mert sajnálattal látom, hogy ez a lap elhagyta az ősz végéig fenntartott helyes függetlenségi ellenzéki álláspontját és a mi mostani bizottságunk életbeléptetése dacára még ma is a legmamelukabb hangon dicséri a közönséges kiegészést, kvótafelemelést stb., és egy szóval sem emlékszik meg pl. arról a legkonokabb mameiukok által is kipecezett dátumról, 1908. január 1-ről, amikor állítólag a magyar bank dolgában döntő fordulatnak kellett volna bekövetkeznie.

Minthogy a gyűléseinken a lap anyagi fenntartása dolgában is olyan titokzatos utalásokat hallottam bizonyos forrásokra, amelyek eddig is fenntartották a lapot és majd ezután is fenntartják, anélkül, hogy ahhoz a pártunk köze volna, ezt pedig én nem tartom összeegyeztethetőnek avval, hogy a lap kiadójanak a párt nevezessék, még ha a lap nem is hagyta volna el utóbbi időben a függetlenségi és 48-as elveket, amint azokat „zászlóbontásunkban” kifejeztünk.

Éppen azért tiltakozom az ellen, hogy a 67-es intézményeket és politikát támogató lap a párt hivatalos lapja címet viselje és reményem, hogy újabb szervezkedésekben erről gondoskodtok is, hogy vagy a lap legyen függetlenségi irányú, vagy ne legyen a mi lapunk és ne viselje a pártunk nevét a homlokán.

Kérlek olvastad föl ezen leveletem a gyűléstek elején és szívejjétek meg azon kérésemet, hogy ne hagyjátok el a függetlenségi és 48-as eszméket semmiféle ürügyek alatt és semmiféle mellékletekintekért.

De ha egyitek sem akarna követni a függetlenségi eszmékért folytatandó ellenzéki harcbat, ha magam maradok is, — én köpenyeget jorgatni nem fogok és ennek támogatására kapható vagyok.

Zombor, 1908. január 8.

Hazafias üdvözléttel

Dr. Pataj Sándor.

Dr. Pataj Sándor nem mond ujságot ebben a levelében. Mert mindazt, amit ő felsorol, már

rég tudja a megyei közvélemény. De azért nagy sulya van az ő nyílt, bátor föllépésének, mert buzdítani fogja azokat a függetlenségi, akik ma még tétlenül nézik az elvtelenek garázdálkodását, hogy immár elérkezett az idő a cselekvésre.

A függetlenségi Farnbach főispán ellen.

Az álfüggetlenségi, a szabadalmazott hazafiság árendásainak sehogyse tetszik az, hogy Farnbach Károly főispán, számolván a közhangulattal, a vármegyei tisztújításkor a régi tisztviselőket kandidálta. Erre vall a koalíciónak egyik szócsövében megjelent eme érdekes közlemény:

„Még a múlt évi december 17-ikén zajlott le a bácsmegeyi tisztújítás, melynek eredménye az volt, hogy a régi tisztviselők majdnem kivétel nélkül megmaradtak állásaikban. Amint értesülünk, e miatt Farnbach Károly főispán több oldalról bizonyos támadásban részesült. Szemére lobbantották, hogy miért nem cserélte ki, miért nem változtatta meg a tisztikarnak legalább egy részét. Aki azonban ismeri a bácsmegeyi viszonyokat, az belátja, hogy Farnbach Károly főispán a tisztújítási aktust egészen helyesen és korrektul vezette. Tudni kell, hogy a vármegyei törvényhatósági bizottság többségének — mely a különböző politikai pártokból alakult — az akarata az volt, hogy a tisztviselők megmaradjanak állásaikban. Ezzel szemben a főispán a tisztikarnak részbeni megváltoztatását is csak úgy vihette volna keresztül, ha kandidálási jogát, illetőleg a kandidáló bizottságban őt megillető döntő szavazatát a legszélesebb mértékben, a legkíméletlenebb módon kiaknáztta volna. Az ilyen eljárás talán jogosult lehet valamely nemzetiségi vagy más társadalom-ellenes üzelmektől aláknázott vármegyében, ha ezen üzelmekben a tisztikarnak is része van és jogosult lehet kifejezetten darabont-érzelmű és viselkedésű tisztviselőkkel szemben is, de nincs jogosultsága Bács-Bodrog vármegyei tisztviselőkarával szemben. Függetlenségi főispán tisztán pártérdekből ilyen eljárásához nem folyamodhatik, mert a függetlenségi elveknek lényeges alkotórésze az, hogy az alkotmányos többségnek akaratát a közélet minden terén tisztelni kell mindaddig, míg az a tiszteletet jogosan igénybe veheti.

Az ezzel ellenkező eljárás Bács-Bodrog vármegye közéletének békéjét teljesen felzavarta. Már pedig a mostani nehéz viszonyok között, éppen a függetlenségi elvek megvalósításának nem áll érdekében a belső zavarokat és ellentéteket növelni és kiélesíteni. Elég vármegyénk van ugyanis, ahol a megyei közélet nyugalma és békéje föl van forgatva, mire vajjon csakugyan alszik-e, feléje közeledtem. Az arca ijesztően el volt torzuiva, szeméi nyíva, szájának egyik szeglete, majdnem a füléig felhúzva, — halott volt! Azután nem tudom mi történt, mert elvesztettem az eszméletemet. Midőn ismét magamhoz tértem, éreztem, hogy a komornám valami átható szagu folyadékkal dörzsöli a halántékomat, meg a szívemet. Egy pillanat alatt minden eszembe jutott. Szénezttem. A hulla a foteuilben ült még, de Honorine letakarta egy lepdővel.

— Asszonyom! — mondá az okos Honorine — szedje össze minden erejét, itt tenni kell! — A hullát minden zaj és feltűnés nélkül kiszállítjuk a házból, elmegyünk a Préfék-turára, ön beszélni fog a Préfét urral, mert csak ő adhat tanácsot ebben a dologban. Mindenekelőtt vegyen magára valami estélyi ruhát. Hogy ha nem találunk idejében visszaérkezni és a gróf ur előbb érkeznek meg mint mi azt fogjuk mondani, a grófnő estélyen volt, az arcát azonban fesse be a grófnő, hogy férje a gróf ur észre ne vegye az ijesztő sápadtságot!

— Így is történt minden! Mialatt Honorine felkölté a kocsi és annak segítségével levitte a halottat, az alatt én felöltözöktem. A kocsi derék, becsületes ember, megbízhatok benne. A hullát szerencsésen el hoztuk ideig, anélkül, hogy személyzetem vagy más idegen látta volna.

Lázás sietséggel, majdnem egy lélekzetvéltelre mondta el mindezt a grófnő.

— Melyik utcában lakik a báró? — kérde Vidoek.

A grófnő megadta a címet.

— Köszönöm! egyébre nincs szükségem! remélem a legrövidebb idő alatt minden rendben lesz.

— Anélkül, hogy összeszurkálnák vagy a vízbe dobánák?

— Anélkül! — Kegyed az őszintesége által

— Nincs ennél könnyebb! A hulán néhány törzsúrast ejtünk és valami félreeső helyre viszszük. Ékszerait, pénzét, elvesszük, mintha rablógyilkosság áldozata lenne!

— Borzasztó! nem, nem engedem megcsönkítani!

— Ugyan, asszonyom, Valdeheim báró urnak már nem árt, az a pár jól kiszámított tördőfés.

— Hogyan, ön tudja a nevet?

— Mi rendőrök, mindent tudunk! Nos az szonyom, határozzon, az idő mulik!

— Nem! ne szurkálják össze a testét!

— Akkor dobjuk hát a Szajnába!

— Nem! azt akarom, hogy rangjához méltó temetést kapjon.

— Asszonyom, ha ön azt akarja, hogy megmentsem, akkor a legapróbb részletekig el kell mondania nek m, mi történt ma este?

— Legyen! elmondok mindent, figyeljen tehát.

— Opera után haza hajtottam, a báró ur társaságában. Miután nagyon hideg volt, meghivtam egy csésze theára. Szoba cányomnak meghagytam, hogy mialatt átöltözök, fűtessen be a budoiromban, valamint a theát is ott szervozza, azután pihenni térhet. Ez megtörtént. Az inas pokoli tüzet gyújtott, az atmosféra, majdnem tühetetlen lett, hozzá a forró thea, az élénk társalgás rendkívül felizgatták Valdeheim urat. A hőség mind tühetlenebb lett s végre megkért, engedném meg, hogy a felső kabátját leveesse. Én megengedtem, azután ismét elfoglalta előbbi helyét a foteuilben és egy komikus történetet kezdett mesélni, beszédközben sokat kacagott s aztán hirtelen elhallgatott. Felkértem, hogy folytassa, nem felelt. Újból felkértem, semmi válasz. Elaludt — gondoltam — de csodálkoztam azon, hogy aki egy perccel előbb még oly élénk, lármás volt, hogy aludhatik el hirtelen, minden átmenet nélkül, olyan mélyen. Hogy meggyőződjem arról,

való lett volna ezek számát az ország egyik legnagyobb vármegyéjével szaporítani?

Megállapíthatjuk tehát, hogy Fernbach Károly főispán sem támadásokra, sem szemrehányásokra nem szorult rá, sőt a tisztújítási kérdés megoldásával éppen politikai tapintatáról tett tanubizonyosságot. Éppen ezért a bács-bodrogmegyei nagy függetlenségi pártnak bizalma és ragaszkodása Fernbach Károly főispán iránt rendületlenül fennáll, mert tudja azt, hogy Fernbach Károly főispán a függetlenségi elvekhez való törhetlen ragaszkodását össze tudja egyeztetni azzal a pártatlansággal, amelyre őt nehéz állása kötelezi.

Mi ugyan ellenfelei vagyunk Fernbach Károlynak, de azért a fenti közlemény minden szavát aláírjuk. Fernbach Károly csakugyan nem tehetett másként, mint ahogy cselekedett. Hogy a régi tisztviselőket kandidálta, ezzel nemcsak emberit, hanem politikai és törvényes kötelességét is teljesítette. Mert ne feledjük el a kvótaemelő urak, hogy az alkotmányos érzékű belügyminiszter érthető módon kifejezte azt a törvényes álláspontját, hogy a régi tisztviselők *okvetlenül* kandidálандók. Kár tehát prűszkölöni.

A bácsujfalui aljegyző-választás.

A megyei közélet egy vezérlő alakjától kapjuk a következő sorokat:

Midőn annyi a Bács megyében született jegyzői oklevéllel bírónak száma, hogy kenyereket se bírjuk valamennyinek biztosítani, — nagyon helytelen és elítélendő egyes intéző férfiaknak azon érthetetlen törekvése, hogy erővel is *idegen vármegyék szülőiteit erőszakolják az egyes falvakra*, felaprózva ezzel azt a kis darab amugy is száraz kenyeret, — mi saját gyermekeink fentartására és táplálására se elegendő. — S szinte érthetetlen a jegyző-egyesületnek és érdemes elnöknek is eljárása, hogy hallgatagon veszik a törekvéseket tudomásul és nem szólnak fel, nem tiltakoznak ellene testületileg.

Bácsujfalun sem jelölte a járási főszolgabíró kezdetben azt, kit az egész község egyhangulag óhajtott; mire az egész képviselőtestület tartózkodott a szavazástól, elhagyta a tanácsstermet és így — természetesen — a választás megelődött nem volt. Hosszu két hónap mulott el azóta! . . . A járási főszolgabíró — diplomatikusan — azt bizta meg — erre az időre — a helyettesítéssel, kinek érdekében történt az egész dolog.

Csak hogy ez felvidéki, tiszolci tót gyerek volt, szelid, jámbor külsejű egyébként, — kinek

egy jó ideára vezetett engem. Nem telik bele egy óra és a báró ur saját ágyában fog fekvődni, mintha a szerencsétlenség otthon érte volna, ő pedig asszonyom néhány perc múlva visszahajthat palotájába, kocsiját rögtön megfosszuk szomorú tartalmától!

— Nem fogok önről megfélekedni Vidoek ur! Őn tudja, hogy nagy befolyásom van az udvarnál. — Ezek után melegen kezelt szorított a Préfet-vel és követte Vidoekot, utközben odaszólt az öreg portáshoz:

— Nem fogok önről megfélekedni, minden úgy lesz, ahogy megígértem.

Az előszobában szorongva várt Honorine s mikor urnőjét meglátta, türelmetlenül szaladt eléje.

— Minden jól megy Honorine, de még nem vagyunk készen!

— Grófnő! sziveskedjék komornájával néhány pillanatra a portás páholyába fáradni és onnan csak akkor kijönni, ha szólítom önöket — mondá a rendőrtiszt, azután intett a portásnak, hogy kövesse őt.

Mialatt a hölgyek szívszorogva vártak, az alatt Vidoek, a portás segítségével kiemelte a halottat a kocsiból és egy kapu sarkába állította. Ha arra is ment volna valaki, senkinek sem tűnt volna fel az ott álló alak.

A hölgyek most már kijöhettek. Félve néztek a kocs belsejébe, de az üres volt.

Csodálatos, hogy az élő mennyire irtózik a halottól, még akkor is, ha az illetőt, amíg élt az örültség szerette.

— Megigéri kérem, hogy semminemű baja nem lesz neki?

— Becsületesem mondok grófnő. Megígértem Önnek, hogy a báró ur egy óra múlva saját ágyában fog fekvődni. Igéretemet megtartom. — Ezzel szalutálva becsapta a kocs ajtaját, mely a férjet megelőzve robogott be a Belpont palotába.

egyedül csak származási helye volt gyanus, semmi más — Tiszolc tudniillik a felvidéki tót ábrándoknak egyik legerősebb fészke, — de ki rövid két hónap alatt is, nyugodt, csendes, szerény modorával — tagadhatatlanul — megnyert kivétel nélkül mindenkit, jóakaratu tanácsaival pedig állandó támasza volt mindenkinek.

De nem volt bácskai! . . . S nem bírta a község vezető egyéniségeit megnyugtanni, meggyőzni arról, vajjon az a tiszolci levegő nem-e lesz epidemikus hatású Bácsujfalun is?!

E hó 8-án újra egybegyűlt végre a közs. képviselőtestület a főszolgabíró elnöke alatt, hogy az aljegyzőválasztást megejtse.

Eödrögh Elemér közs. képviselő felszólalására az elnök főszolgabíró örömmel jelezte, hogy meghajolva az impozánsul megnyilvánuló közohaj előtt — szívesen jelöli *az összes pályázókat!*

Őt szavazat ellenében erre 31 szavazattal ifj. Berzenkovits Péter okl. jegyző választotta meg aljegyzőnek, tehát az: *aki mellett a község egész lakossága kezdettől fogva kitartott.*

Bácsujfalura idegen vármegyebelit behozni tehát nem sikerült. Legyenek rajta a többi községek is, hogy *elsősorban* megyénk szülőiteinek biztossítsák a mindennapi lenyeret.

Gazdasági ünnepély Szentfűlöpön.

— Saját tudósítónktól. —

Szentfűlöp, 1908. jan. 12.

Szentfűlöp délbácskai község némelejku, de minden ízében hazafias lakossága szép, hasznos gazdasági ünnepélyt rendezett ma, január 12-ikén.

A falusi ünnepélynek különös dísz és fényt kölcsönöztek a zombori vendégek, kik *Latinovits* Pál kíséretében jelentek meg itten egy verőfényes hideg téli vasárnap reggelén.

A militicsi állomáson és itteni helyszíni fogadtatás felett a vendégek szíves nagy elismerésüket fejezték ki.

Aztán a vasárnapi nagymisére indultunk, melyet az itteni kántortanító által fiatal földmivesek és mesterlegényekből betanított férfikarának megható éneke varázsolt isteni operává. Az új, egy fiatal mestertől (Angsterer) készített gyönyörű nagy orgonának ájtatos, lélekemelő

Vidoek és a portás karonfogták a halottat és tántorogva cipelték egy távolabb eső városrészbe. Nagy lármával és dőlőngye mentek, aki őket látta, szentül meg volt győződve a felől, hogy három részeggel van dolga.

Hajnalodni kezdett. Végre arra baktatott egy fiaker, megállították és begyömöszölték a halottat, miközben megmondták a kocsisnak, hova vigye részeg berátjukat.

A kocsisnak fogalma sem volt arról, kit visz.

* * *

Óriási feltűnést keltett különösen az arisztokrata körökben, hogy Valdeheim bárót egy mulatságból hazajövet a kocsiban szívvelhűdés érte.

A pompás temetésen ott volt az arisztokrácia színe-java, természetesen Belpont grófnő is férje társaságában. Senki sem sejtette a jelen voltak közül, mily élénk részt vesz Belpont grófnő a temetésen.

A grófnő nem felekezett meg becsületének megmentéséről. Az a rettenetes éjszaka szerencsésé tette őket, ő maga azonban gyógyíthatatlan szívbajt kapott, mely ama szomorú eset után nemsokára megölte őt.

Minden kiderül a nap alatt!

A grófnő halála után a cselédség már nem tartotta szükségesnek hallgatni és így a cselédszobából a paloták termeibe is behatolt Belpont grófnő titka.

Egész Páris arról beszélt, természetesen tódítva is hozzá, így tudva ezt meg e sorok írója is, ki e szomorú történetet novella alakjában közre bocsátja.

Belpont gróf mindenét eladta Párisban és dalmáciai birtokán telepedett le s miután nem nősült meg többé, kihalt vele a Belpont család.

(Vége.)

hangjai kísérték közben a miseénekek népszerű előadását.

Szentfűlöp nagyszabású templomának azonban nemcsak új nagy, bájós és hatalmas hangu orgonája van, hanem a most ősz óta egész bensejében művészi díszben pompázik; minden oltára, oltárképe, fala, boltive és boltozata részint fényesen lőn újra díszítve, részint teljesen új festői architektóniai összhangzó részletekkel és elemekkel lett gazdagítva, ami pedig a fő: a négy boltozat ezek körében minden festőművész becsületére való az evangéliumból és a magyar történelemből vett alakzatok, képekkel és jelenetekkel lettek a leghatásosabb módon megélénkítve. A díszítésnek Greiner, a figurák festésének Lohr volt a mestere.

Az itteni kanonokplébánosnak, Marton József, a ki mindezen pompának értelmi szerzője és tényleges végrehajtója, ma is ismét dicső napja lehetett, midőn ezen szép alkotását a gazdasági egyesület elnökének bemutathatta.

Aztán jöttek a tervezett szakszerű előadások; vagy ne felejtjük: előbb az elnök urnak mindig lendületes és lelkesítő, majd egy veprődi, aztán egy palánkai földmives egyleti tagnak igen érdekes beszéde. Az igazgatónak (Dr. *Günther*) előadása az intenzív marhatenyésztésről, *Schwab* bajai tanáré váltótermelésről és *Perényi* veprődi tanítóé a házinyulak-tenyésztéséről és ennek meglepő hasznáról mindvégig a legnagyobb érdeklődéssel találkoztak a földmives hallgatóság részéről.

Jött az ebéd szokásos felköszöntéseivel. Jutott mindenkinek beöle, a kit megilletett, nevezetesen *Latinovits* elnöknek, a járási főszolgabíró urnak, meg a többi hódásági, valamint a megjelent csantavéri, veprődi vendégeknek is egyetemben.

A szíveségéről eléggé ismert egykori főispán aztán a község és a gazdakör némely előkelő tagjait kíséretes látogatással megiszelve, négy óra után visszavezette jeles társkarát a népünknek őszinte óvációi között!

Dr. Pertschy Ferenc.

A szenttamási családi dráma.

— Saját tudósítónktól. —

Ujvidék, 1908. január 9.

Élénk emlékezetben van az a borzasztó családi tragédia, mely mult év április havában zajlott le Szenttamáson. Lukács József, ki röviddel ezelőtt költözött oda Kishegyesről, április hó első napjaiban feleségét, midőn annak hűtlenségéről meggyőződést szerzett magának, megfojtotta. Az eset megtörténte után neje holttelít vízzel leöntötte és hogy tettét elpalástolja, segítségét hívott, jajveszékelve panasolván el, hogy felesége a kocsiról leszállva lebuokott a földre és a lovai megrugták, minek folytán rögtön kiszenvedett. Az összesereglett szomszédok előtt nyomban gyanusnak tűnt fel az eset, mert tudomásuk volt arról, hogy Lukács feleségére folyton féltékenykedett és heves családi jelenetek napirenden voltak.

Azonban ennek dacára a halottkém a temetési engedélyt megadta, azonban a gyanu, mely szárnyra kelt, tovább lappangott és a hatóságok tudomására is jutott. Ennek folytán Szabó Imre ujvidéki központi vizsgálóbíró kiszállt Szenttamásra, elrendelte az exhumálást és a boncoló orvosok minden kétséget kizárólag megállapították, hogy Lukácsné megfojtották. A vizsgálóbíró széles mederben folytatta a vizsgálatot, Lukács Józsefet nyomban letartóztatta, ki őszintén beismerte végzetes tettét és megtörtén adta elő családi tragédiáját. Rajongva szerette nejét, ki a legszebb asszonyok egyike volt, de szeretetére nem volt érdemes. Házasesetük első éveiben — adta elő vádlott — már viszálykodás folyt közöttük, de csak Szenttamásra való költözésük után voltak heves jelenetek közöttük és midőn minden kétséget kizárólag meggyőződött felesége hűtlenségéről, esztét veszve torkon ragadta és megfojtotta. Az esküdtszéki tárgyaláson is zokogva panasolta el családi tragédiáját és csak azt fájalta, hogy neje helyett nem annak csábitóját ölte meg.

Már a vizsgálat folyamán védője dr. Barta Félix előtt vádlott elméleti állapota gyanusnak tűnt fel, többször hivatta védőjét és a vizsgálóbíró előtt kijelentette, hogy egész vagyonát reá akarja iratni és ez valósággal rögeszméjévé vált, dacára, hogy védője ajánlatait visszautasította.

A vizsgálóbíró el is rendelte elmebeli állapotának megfigyelését és az orvosszakértők eleinte gyanusnak is találták viselkedését, azonban később megállapították, hogy vádoltot simulál és így az ügy főtárgyalásra az esküdtbíró elé került. Nagy érdeklődés közepette tárgyalta az ujvidéki kir. törvényszék, mint esküdtbíró az ügyet, vádolt védője dr. Barta Felix, kinek nagy büntetőjogi monografiája első pályadíjat nyert, mindent megtett védelem érdekében és a kedvezőtlen orvos szakértői vélemény dacára is vitatta, hogy védelem felzárkóztatott lelkeinek zajgó indulatai közben, magáról megfeledkezve követte el végzetes tettet, mely két gyermekét az anyjától fosztotta meg és nagy aparaussal ismertette a francia gyakorlatot, hol az állandó felmentések ilyen esetben napirenden vannak és szinte közmondásossá vált, hogy tuez la.

A védelem álláspontja az volt és e tekintetben analog esetekre támaszkodott a védő, hogy az orvosi vélemény dacára is megállapítható a beszámíthatatlanság, mert nem pathologikus, beteges elmeállapotot követel a magyar büntetőtörvény a beszámíthatatlansághoz, hanem a felzárkóztatott lelki állapot, midőn a tettes szenvedélyének behatása alatt, ugyszólván szabad akaratától megfosztva lép a bűn lejtőjére és megállapítja a beszámíthatatlanság fennforgását. A védő indítványára a beszámíthatóság iránt feltett külön mellékkérdésre az esküdték 7 igennel és 5 nemmel felelték, mire az ujvidéki kir. törvényszék feleségén elkövetett szándékos emberölés bűntette miatt az eddigi állandó téves gyakorlat értelmében vádlottat elítélte és 8 évi fegyházzal sújtotta.

Dr. Barta Felix védő semmisségi panaszai volyán az ügy a Curia elé került felülvizsgálat égett és folyó hó 8-án a Curia az ujvidéki esküdtbíró ítéletét megsemmisítette, vádlottat felmentette és esspress megkeresésben intézkedett az iránt, hogy vádlott, ki minden reményeit vesztette már, hogy két kis elhagyatott gyermekeihez visszatérhessen és szabadságát visszanyerje, szabadlára helyezessék és nyomban a megkeresés vétele után az ujvidéki kir. törvényszék, melynek ítéleteit az esküdték fennállása óta még nem semmisítették meg eddig, vádlottat szabadlára is helyezte.

Hangverseny Topolyán.

— Saját tudósítónktól. —

Topolya, 1908. január 12.

A topolyai „Otthon” kör e hó 11-én rendezett hangversenye és táncestélye az idej topolyai farsangi estélyek clouja volt, mert minden tekintetben páratlanul sikerült. Ami nem is csoda, a midőn a rendezőség élén dr. Dezsó József, a fáradhatatlan bárendező és a rendezőség oly tevékenységet fejtett ki, hogy a társadalom minden körében osztatlan elismerést vívott ki. No meg az a hír, hogy a híres Szabadkai Dalegyesület is résztvesz benne, oly érdeklődést keltett, hogy a vármegye mindn részéből jöttek az estélyre. A hangversenynek minden egyes pontja, amelyeket alább részletezünk, művészi becsű volt.

A szabadkai Dalegyesület mintegy 30 tagja az esti fél 6 órai vonattal jött meg. A rendezőség a vasutnál fogadta őket hatalmas éljenkiáltással. Onnan a Csernyus-féle vendéglőbe mentek, ahol részökre az „Otthon” kör fényes oszonnát adott. Ezután a dalegyesületi tagok lakásaikra vonultak. Az estély fél 9 órakor vette kezdetét a következő programmal:

1. *Mozart*: Ima, énekelt a szabadkai dalegyesület. Az énekművészet magas színvonalán álló szabatos előadását csodálattal és gyönyörrel hallgatta a közönség.

2. *Gaál*: Ötödik Rapszodia. Zongorán előadta Prokecz Elekné urnó, akinek igen fejlett technikára valló szép játékát zajos tapssal honorálták.

3. *Uj magyar nóták*. Előadta a kitűnő hangjáról megiszerte ismert *Milassin* Andor, akit dicsérni felesleges, mert kevés ember van, aki az ő hatalmas énekművészete előtt meg ne hódolt volna.

4. *Lányi*: Kertem alatt. Férfikar előadta a szabadkai dalegyesület. Ennél a számnál is nagy sikere volt.

5. *Wagner*: Reinhard: jelenetek Lohengrinből. Előadták harmóniumon, zongorán és hegedűn *Lányi* Ernő, dr. *Brenner* József, ifj. *Brenner* József. Lohengrinnek legszebb áriáját oly leheletszerű finomsággal, tisztasággal és művészi precizitással adták elő, hogy a közönség lelkes hevületében szinte tombolt tetszésnyilvánításával.

6. *Lányi* két dalát énekelt ezután *Budánovits* Mariska urhölgy. A kedves, elragadó előadás és a tisztán csengő, kellemes hang zajos tetszést keltett.

7. *Lányi*: „Édes hazám.” Férfikar. Előadta a szabadkai dalegyesület.

A remek hangverseny után természetesen táncra perdtül a közönség. Oly hévvel roptá, hogy csak a magasan járó nap tudta a táncolókat haza csalogatni.

Elismerés illeti az „Otthon”-t, hogy ily nagyfokú művészi élvezetben részesítette az itteni közönséget.

— Főispáni titkár mint lapszerkesztő.

Ami eddig egyetlen kormány alatt se történt meg, az ime megtörtént most Zomborban. Ugyanis a főispáni titkár, dr. Kiss Dezsó elfogadta a kormánypárti függetlenségi párt hivatalos lapjának szerkesztői állását. Programot is adott. Természetesen olyant, amilyet a zombori függetlenségi párt tőle kívánt. Tehát odáig jutottak a „nemzeti eszmék harcosai”, hogy önállóan cselekvő, független férfiakat kötéllal se tudnak fogni s így a függő állásban levő főispáni titkárra kénytelenek magukat rávetni. De mi lesz akkor, ha gróf Andrássy belügyminiszter, akinek alkotmányos érzeke, rigorozus törvénytisztelete közismert, figyelmeztetni fogja dr. Kiss Dezsót, hogy a főispáni titkári állás összeférhetetlen egy politikai lap szerkesztésével? Némi-kép enyhíti a súlyos politikai botlást az a körülmény, hogy az új szerkesztő jeles képzettségű férfiu s ügyes tollforgató. A függetlenségi pártra (a kormánypártira) azonban mindenképpen szomorú, megszügyenit a dolog.

— **Kaszinó-hecc Ujvidéken.** Az ujvidéki kormánypárti táborban nagy megdöbbenést keltett az a körülmény, hogy az uri Kaszinó legutóbbi ülésén az alelnöki állást, melyre egyik főkoalíciót, *Endre* Antal műszaki tanácsost szemelték ki, nem tudták betölteni. Mert a független elem összeállván, dr. *Szabó* Lajossal, az ottani közélet egyik tevékeny tagjára, ugyanannyi szavazatot adtak le, mint amennyit *Endre* kapott. Így tehát választásra van szükség.

HIREK.

Tavaszi alkony.

(Terzina.)

*Az égről barna fátylok hullanak,
Elvesznek a rikitő, vad színek,
Az árnyak hosszan, tompán megnyulnak.*

*És lángban ég a vére az embernek,
Valami a szívünkben zsongva rezdül,
Láthatatlan szirének énekelnek.*

*Csodás dallam száll az éjen keresztül,
Mely vágyat ébreszt, álmodt hesseget,
Zeng-zug, zakatol a véred veszettül —
S a csábnak ellentállnod nem lehet . . .*

Vér Pál

A képviselőházból.

A dunaparti komédiás bódében (furcsa egy bódé, mely 40 millió koronát nyelt el) a cseptűrágók megint megkezdték népbolondító mutatványaikát. Hazafias mezben folytatják országrontó dolgaikat. Az első napon a sajtón rugtak egy nagyot. Azután két tucat vicinális ügyet intéztek el 2 óra alatt. (Hol vannak azok az idők, amikor gseftelőt üzér volt az a kormány, amely vicinális vasuti érdekeket szolgált.) Legutóbb pedig a *házszabályrevízió*n török a fejéket. Ők, a nemzeti hősök, akik Tisztát, Perczelt, Dánielt és Vojnits bárót lehazaárulózták, mert a bőbeszédűség zuhatagát szűkebb mederbe akarták szorítani, most, ime, túllicitálnak Tisza tervein, s egyszerűen szájkosarat akarnak a képviselőkre rakni. Nem kívánnak egyebet, mint azt, hogy *150 ember indítványára bármikor berekeszthessék a vídat*. Most

már bátran jöhet az osztrák az ujonclétszám emelésével, a közös adózások nagyobb igényeivel, — mindent kielégítenek. És jöhet már Wekerle is bármily adótörvényjavaslatával, meg fogják szavazni. A nép pedig, a hiszékeny, együgyű nép fizetheti véres verejtékkel szerzett filléreit.

A bácskai honatyák közül e héten kevesen voltak a Házban.

Szabadka város adózása. Szabadka város legutóbbi közigazgatási bizottsági ülésén jelentette *Popp* György pénzügyi igazgató, hogy az előző hóban egyenes adóban befolyt 96800 kor. november hóban 132600 kor., és így a keveslet 35759 kor. Egész évben befolyt egyenes adó fejében 1.808.951 kor., előző évben 2.059.964 kor. és így 251.013 kor.-val kevesebb az egyenes adójövedelem az 1906. évihez képest.

A vármegyei közigazgatás köréből. *Fernbach* Károly főispán dr. *Gerster* Károlyt díjtalan közigazg. gyakoronokká és tb. szolgabíróvá nevezte ki s szolgálattételre az óbecsei főszolgabírói hivatalhoz osztotta be. — *Pávlovits* Feodor tb. szolgabíró pedig a zombori főszolgabírói hivatalhoz helyezte át.

Birói kirendelés. Az igazságügyminiszter *Kaló* Imre komáromi kir. törvényszéki betétszerkesztő bírót a palánkai kir. járásbíróshoz mint tkvi hatóságához rendelte ki.

Molnár Gyula szintársulata e hó 17-én hagyja el Zentát. Másnap Óbecsén kezdi meg előadásait.

A szívácsi izr. hitközség a napokban tartott közgyűlésében *Berger* Józsefet választotta meg elnökévé.

Halálozások. *Stojanovits* András, az ujvidéki szerb szintársulat jeles komikusa a napokban 31 éves korában meghalt. Nagy részvétellel temették el.

Kancsúr Dezsó felsőszentiváni tanító a napokban elhunyt.

Beiszter Jakab, Ujverbász község legidősebb lakója e hó 8-án 96 éves korában meghalt.

Ledniczky Ipoly a bajai cigt. főgimn. tudós tanára, az ottani társadalom köztiszteltben álló tagja 58 éves korában meghalt. Szindán temették el. Ott volt a városi társadalom minden rétegének színe-java, hogy a derék férfiuinak a végtségesség megadja. Az összes hatóságok, testületek és egyletek küldöttségileg képviseltették magukat.

Linczinger Gyula zombori kir. alügyész e hó 12-én 37 éves korában meghalt. A közönség óriási részvételével temették Nagytudásu, ügybuzgó, derék tisztviselőt veszt benne az ügyészi kar.

Szabadka javadalmi forgalma. Szabadka javadalmi hivatalának az 1907. évi összes bevétele 596911 kor. 27 f. tett ki, mely egyes cimenként a következőképp oszlik meg és pedig: Állami bor adó 221.479 kor. 02 f., városi bor adó 28286 kor. 84 f., szesz adó 17676 kor. 69 f., hus fogyasztási állami adó 65822 kor. 04 f., husfogyasztási városi adó 16783 kor. 10 fill., vágatási díj 36549 kor. 33 f., vásári díjszedés 53604 kor. 76 f., kövezetvám 12050 kor. 52 f., ásvány és szikviz 22906 kor. 84 f., legelődíj 101.509 kor., földhoradás 1929 kor. 80 f., erdőkből 15629 kor. 99 f., gümölcsfákból 813 kor. 10 f., bírság pénz 1118 kor., 74 fillér.

Szabadka közegészségügye. Dr. *Bartha* szabadkai helyettes főorvos a legutóbbi közg. bizottsági ülésén jelentette, hogy a múlt hóban meghalt 269 egyén, élve született 296 és a természetes szaporodás 27 lélek. A városi kórházban a múlt év folyamán 298 beteg vétettet fel. A mentők a múlt hóban 96 esetben vétettek igénybe.

Gondnokság alá helyezés. A zombori kir. törvényszék *Klausz* Józsefné regőcei lakost gondnokság alá helyezte.

A zombori italadóberlet átruházása. Zombor város törvényhatósági bizottsága folyó hó 10-én *Fernbach* Károly főispán elnöklésével megtartott rendkívüli közgyűlése *Bernfeld* jelenlegi italadóberlet kérelmét, hogy a fogyasztási és italadóberletet a várossal szemben elvállalt összes kötelezettséggel *Neuerer*, *Keppich* és *Brankovits* cégre ruhazza át, egyhangulag elfogadta.

Házasságok. *Lanczkor* Antal tb. vm. főjegyző eljegyezte *Fejes* Erzsébet urnót Bajáról.

Cselinkovits Vilmos ujvidéki kereskedő e hó 12-én eljegyezte *Baderlitz* Hajnalka kisasszonyt, özv. *Baderlitz* Györgyné, néhai *Baderlitz* György tb. főszolgabíró özvegyének bájós leányát.

A bácskai váradéki r. k. tanító-egylet e hó 15-én választmányi ülést tartott Adán.

Bácsmege közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1908. január 15.

Bácsbodrogyvármegye törvényhatósági bizottsága ma, f. hó 15-én tartotta meg *Fernbach* Károly főispán elnöke alatt múlt évi IV-ik rendes évnegyedes közgyűlését, a bizottsági tagok gyér részvétele mellett.

Főispán a közgyűlést pontban 9 órakor megnyitván, a bizottsági tagok szívélyes üdvözlése után a jegyzőkönyv vezetésével *Michailovits* Kornél vm. főjegyzőt, a szólni kívánók feljegyzésével pedig *Tripolszky* Gyula tb. főjegyzőt bizta meg.

A nagy gondtal elkészült, a megyei közgazgatás minden részletére kiterjedő magvas alispáni jelentés tudomásul vétele után ezeket a határozatokat hozták:

Alispáni jelentés Tukas Fábán szolgabíró nyugdíjazása tárgyában. Tud. vették.

Alispáni előterjesztés az „Óverbász” vasuti állomáshoz vezető utnak a törvh. közutak hálózatában leendő felvétele tárgyában. Elfogadtatott.

Kolonits Jenő felebbezése Ada községnek helyettes irnoki fizetése tárgyában. Jáv.

Megyeri és társai felebbezése Zenta a városi előfogatosok fizetésjavítási határozata ellen. A hat. Jáv.

Kovács Sándor és társai felebbezése Mélykut községnek a községi alkalmazottak fizetés-emelését megtagadó határozata ellen. A hat. Jáv.

Weber András felebbezése Boróc iskolai épület vétele tárgyában. A hat. feloldatott.

Bognár Márk felebbezése Magyaránizsa a járásföldök bérlőinek kártérítése. Jáv.

Kosik Ida felebbezése Ujszivác a községi óvónői fizetés emelésének megtagadása. Jáv.

Simo Géza felebbezése Titel egy ingyenes fürdőház felállításának megtagadása. Jáv.

Kovács Kázmér felebbezése Sajkásszentiván a fizetés-emelést megtagadó hat. ellen. Uj határozat hozandó.

Kreczulov felebbezése Sajkásszentiván fizetés-emelés határozata ellen. Uj határozat hozandó.

Ranczinger András felebbezése Sajkásszentiván községnek fizetés-emelést megtagadó határozata ellen. Uj határozat hozandó.

Szenttamás határozata a korcsmáknak vásár- és ünnepnapokon való zárvaratása tárgyában. Nem hagyatott Jáv.

Bácsfekeretehely határozata községi jegyzői lak építése tárgyában. 32.000 kor. Jáv.

Óverbász község beltelek eladása. 6020 kor. Jáv.

Ószivác egy rendőri állás megszüntetése. Feloldatott.

Bács Krempatics János árvtári tartozása. Jáv.

Bajmok az alkalmazottak fizetésének emelése 1600 kor. Jáv.

Bácskeresztur a kisbírói fizetések emelése tárgyában. 600 kor. Jáv.

Körtés a szülésznő lakbérére 40 kor. Jáv.

Bajmok a szolgálai fizetések emelése 600 K. Jáv.

Felsőszentiván a község ház építése Jáv., de a költségek redukálándók.

Sajkásgyörgye az iskola és ovoda építése 84.000 kor. Jáv.

Regőce egy kisbíró elbocsájtása tárgyában. Jáv.

Sajkásgyörgye a községi orvos kegydíja tárgyában. 720 kor. Jáv.

Bácskertes a baja—bezdán—zombor—apatini h. é. vasut segélyezése tárgyában. Jáv.

Csátalja ugyanazon tárgyban. Jáv.

Veprőd a szabadka—gombos—palánkai h. é. vasut céljaira megszavazott hozzájárulás mikénti fedezése tárgyában. Jáv.

Kula a községi közmunka megszüntetése. Jáv.

Dávod az utcák és terek szabályozása. Feloldatott.

Palánka az utak törzkönyvezése és az utcák és terek szabályozása. Jáv.

Zenta kisegítő mérnök alkalmazása. Jáv.

Doroszló az utcák és terek szabályozása. Feloldatott.

Gádor Koch János községi irnok segélyezése tárgyában 100 kor. Jáv.

Bácsbóváros a községi orvos fizetésének emelése 2000 kor. Jáv.

Dunagárdony Lalin János segédjegyző kézbesítői díja 240 kor. Jáv.

Küllöd Ginder József és társai tűzkárosultak segélyezése 50—50 kor. Jáv.

Ugyanannak a községi előjárói fizetések emelésének megtagadása tárgyában. Jáv.

Opalánka ingatlanok eladása. Jáv.

Felsőszentiván az újonnan építendő község ház tervezési költségei tárgyában 910 kor. Jáv.

Bácsalmás az utcák és terek szabályozása. Jáv.

Bácsordas, Csurog és Bácskeresztur határozatai anyakönyvi kivonati díjak kezelése. Megsemmitették.

Szilágyi határozata népkönyvtár felállítására. Jáv.

Zenta, Katona Antal kórházi költségeinek törlése. Jáv.

Topolya, a rendezendő lókiállítás és díjazás költségeihez való hozzájárulás 300 kor. Jáv.

Bácsujlak a népkönyvtár felállításának megtagadása. Feloldatott.

Jánoshalma özv. Dobos Ferencné Csernok Annával kötött egyezség. Jáv.

Bácsbóváros a kir. kincstár tulajdonát képező ingatlan megvétele 81 10 fil. Jáv.

Csurog behajthatatlan követeléseinek leírása. Jáv.

Szond a temető melletti ut telekkönyvi kiigazítása. Jáv.

Szenttamás Rumits István volt községi irnok végkielégítés iránti kérvénye 208 k. Jáv.

Özv. Tóth Istvánné kérvénye fia nevelési járulékának meghosszabbítása iránt. 140 kor. Jáv.

Pataricza György utkaparó kérvénye nyugdíjazás iránt. 300 kor. megáll.

Bajsa Szilvási János községi jegyző félelvi szabadsága. Jáv.

Felsőbóváros Marinkov Giga segédjegyző lakbéremelése 240 kor. Jáv.

Titeli rétkelző-bizottság határozata Bolmanacz János és fiai segélyezése tárgyában. Rétkez. bizotts. kiadatott.

Mozsor ingyenes népkönyvtár beszerzése. Jáv.

Sajkásszentiván határozata dr. Abonyi Lipót ügyvédi tiszteletdíja 1000 kor. Jáv.

Werner Hugó szolgabíró kérvénye Zsabyáról Zomborba történt áthelyezéséből kifolyólag felmerült költségeinek megtérítése tárgyában. Két havi fizetéstöbblet Jáv.

„Victoria” zászló- és diszító-vállalat kérvénye a vármegye címerrajzának és zászlószínei nek megküldése iránt. Jáv.

Dr. Munkácsy Elek és dr. Uvalits Boriszláv orvos oklevelei meghirdetettek.

Özv. Sehade Müller Margit és Drach Schuller Aurélie szülésznek oklevelei meghird.

A jánoshalmi ált. takarékpénztár felebbezése Jánoshalma községnek a községi pénzek elhelyezése tárgyában hozott határozata ellen. Jáv.

Veszely Henrik és társai felebbezése Palona az irnoki és végrehajtói lakbér tárgyában hozott határozata ellen. Jáv.

Simon Anna felebbezése Magyaránizsa a beltéri óvodai dajka fizetése tárgyában hozott határozata ellen. Uj hat. hozandó.

Jordán Béla felebbezése Katymár irnoki állás szervezésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen. Uj határozat hozandó.

Kazalné T. Matild felebbezése Bácsszentiván a községi óvónő fizetése tárgyában hozott határozata ellen. 700 kor. megállapított.

Róth Lajos és társai felebbezése Szeghegy községnek a segédjegyzői és irnoki fizetés tárgyában hozott határozata ellen. 1200 és 800 korona megállapított.

Töreky Gábor és társai felebbezése Katymár községi alkalmazottak fizetése tárgyában hozott határozata ellen. Jáv. a hat.

Kovács Lajos felebbezése Kishegyes a pénztárnoki fizetések emelésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen. Jáv. a hat.

Gruity Győka felebbezése Urszentiván községnek az előjárói fizetések emelése tárgyában hozott határozata ellen. Jáv.

Wagner Antal és társai felebbezése Bácsordas községnek a községi alkalmazottak fizetése tárgyában hozott határozata ellen. Jáv.

Kovács Mihály felebbezése Bácsbóváros Csányi Mihály kártérítése tárgyában hozott határozata ellen. Feloldatott.

Özv. Gligics Szávóné felebbezése Sajkásszentiván az általa kért segély tárgyában hozott hat. ellen. Feloldatott.

Szond, Gombos, Bácsszentiván, Magyaránizsa és Martonos községek határozatai a körállatorvosi fizetés-emelésének megtagadása tárgyában, ugy azok ellen az érdekeltek felebbezése. 1600 kor. megállapított.

Dr. Engelmann Zsigmond felebbezése Acta képviselőtestületének a barai területnek 20 évi bérbeadása tárgyában hozott hat. ellen. Pótlásra visszaadott.

Topolya Body György segédjegyző fizetése tárgyában 400 kor. személyi pótlék. Jáv.

Szond az állami iskolai hozzájárulás. Jáv.

Mozsor a kertészlak építési költségei. Jáv. 1551 kor.

Zenta Ujházi Anna fűtési átalánya. Jáv.

Zenta Dala Károly és neje kártalanítása 74.000 kor. Jáv.

Veprőd a kisbírák felfogadása. Jáv.

Veprőd a gazd. ism. isk. tanítók díjai 100—100 kor. Jáv.

Dávod az irnokvégrehajtói fizetés emelése 800 kor. Jáv.

Bulkeszi az irnoki fizetés emelése, 100 kor.-val emeli. Jáv.

Dunacséb a II. irnoki lakbér. Jáv.

Titel az ipariskolai tanítók díjai 480 kor. Jáv.

Péterrève Witz Ede tiszteletdíja 200 kor. Jáv.

Boldogasszonyfalva a fogy. adókezelők díjai 100 kor. Jáv.

Veprőd a segédjegyzői fizetés emelése. Jáv.

Alsókabol a végrehajtói és pénztárnoki fizetés 600—600 kor. Jáv.

Mohol egy tanítói fizetés emelése 1200 kor. Jáv.

Órszállás a végrehajtói fizetés és irnoki lakbér 100 kor. Jáv.

Obecse a tűzoltó egyesület segélye 1200 kor. Jáv.

Zenta helyettes tanítók járandósága. Pótlásra visszaadott a polgármesternek.

Ujpalánka a községi iskolaszolga fizetés-emelése. Jáv.

Paripás Jungert Péter róm. kath. adminisztrátor párbérvétele tárgyában. 2 óra 600 kor. Jáv.

Militics a harangozó fizetés-emelése 350 k. Jáv.

Ujpalánka Delich József segédjegyző fizetés előlege 100 kor. Jáv.

Bajsa és Wekerlefalva népkönyvtár felállítására. Jáv.

Alsókabol Athanaczkovits Száva irnok fizetés-emelése 200 kor. Jáv.

Mohol Rauszki Tana segélyezése tárgyában. 50 kor. Jáv.

Ada Odabassits Ferenc pótdóójának leírása tárgyában. Jáv.

Mohol az esküdtek drágasági pótléka tárgyában. 100 kor. Jáv.

Mohol Szabadi József pótdóójának leírása. Jáv.

Péterrève Tóth Pál és társai jutalmazása. 150—150 kor. Jáv.

Péterrève az iskolának fűtőszolgájának fizetés-emelése. 150 kor. Jáv.

Felsőszentiván a községi pénztárnok jutalmazása. Jáv.

Nemesmilitics Schaffer Teréz és társai pótdóójának leírása. Jáv.

Regőce Szelinger Jakab segédjegyző lakbérére. 120 k. Jáv.

Bácsbóváros Hunyady Miklós végrehajtó fizetés-emelése 800 kor. Jáv.

Bácsbóváros a községi kisbírák fizetés-emelése tárgyában. 400 kor. Jáv.

Martonos fogyasztási adóhátralékok leírása. Feloldatott.

Bácsbóváros Dejanov Lázár segélyezése. 100 kor. Jáv.

Bácsbóváros Varga József segélyezése. 120 kor. Jáv.

Kiszács a szegedi siketnéma intézet anyagi támogatása évi 80 kor. Jáv.

Hódság a hátralékos községi pótdóó után szedhető késedelmi kamatok. Jáv.

Sajkásgyörgye a behajthatatlan iskolaalap költségeinek megtérítése. Jáv.

Gara, Csantavér, Hódság községek határozatai hetivásárjaira állatfelhajtás engedélyezése iránt. Párt. felterjesztett.

Szilbács gyepmesteri állás szervezése 48 k. Jáv.

Mohol a községi állatorvos fuvarátalánya. Jáv.

Csurog a fogyasztási adók kezelése. Felold.

Bácsbóváros az anyakönyvi kivonati díjak átengedése. Felold.

Gara az anyakönyvi kivonati díjak átengedése. Felold.

Kölpény legelődj megállapítása tárgyában és az ellen Rákity István és társai által beadott. Feloldatott.

Alsókabol Novkov Milorád segélyezése. Jáv.

Káty a róm. kath. egyháznak 5 hold föld adományozása. Jáv.

Felsőbóváros közmunka megváltás. Jáv.

Magyaránizsa határozata kőanyag vétele. Jáv.

Nedelykov Vászka kérelme takonykór miatt kiirtott lovai után segélyösszeg megállapítása iránt. 57 kor. Jáv.

A zentai népiszkolák államosítása a megvalósulás felé közeledik. *Faragó* tanfelügyelő a napokban érkezik Zentára, hogy az illetékes tennyezőkkel ez ügyben tárgyaljon.

A titeli járásbírósg köréből. Az igazságügyminiszter *Ullman* Kamilo ujvidéki törv. joggyakornokot a titeli járásbírósghoz aljegyzővé nevezte ki.

Pénzügyi kinevezés. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Grádits Vitomir zombori lakost a zombori pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez pénzügyi számgyakornokká nevezte ki.

Fizetésektelenség Topolyán. Novák Károlyné topolyai rövidáru kereskedő a napokban fizetésektelenség lett. Minthogy egyezkedésre ajánlatot nem tett, hitelezői csődöt kértek ellene.

Göndör Ferenc leköszönt. Göndör Ferenc óbecsei községi iskolai tanító bejelentette a képviselőtestületnek, hogy állásáról leköszönt. A képviselőtestület e bejelentést persze tudomásul vette.

A palánkai Casinó e hó 6-án tartott közgyűlésén elnökké Hipp Dezső főszolgabíró, igazgatóvá Büchler Róbertet, háznagygyá Nagy Dezső, jegyzővé Kardos Pált, pénztárnokká Spitz Adolfot, könyvtárnokká Czinkó Kornélt választották meg. Választmányi tagok lettek: Fertályi János, Marton István, Pápay István, Reszely Károly, Cserevny Antal, Hauswirth József, Kristofek József, Potzta György, dr. Pető János, dr. Löbl Zsigmond, dr. Nagy Ákos, Raichl Frigyes Vilmos, Bikár György, Hondl Imre, dr. Vermes Jenő, Horovitz D. L., Abelsberg Simon, Bernheim Manó, Rosenstock Samu és Zakkay Aladár.

Óvodások gyermekjátéka Temerinben. Temerin község magánóvodai növendékei — mint levelezőnk írja — Pásztor Izabella óvodónő rendezése mellett múlt hó 22-én a „Tél tündére” című kitűnően sikerült gyermekjátékot adták elő. Ennivalók voltak a kis csemeték minden mukkanásnál. Nagy dicséretére válik ez a páratlan szorgalommal és kitartással megáldott helyi óvodónőre, ki a szülőknél ezzel ily kedves percek és végtelen nagy örömet tudott szerezni. Az előadásban felülfizettek: Ifj. Benedek Mihályné, 6 kor., Vermes Vincéné 3 kor. 40 fill., Parlagi Mórné 3 kor. 20 fill., Göbel Ferencné 2 kor. 40 fill., Sossberger Simon 2 kor., Keller Mártonné 2 kor., Horváth Gusztávné 1 kor. 20 fill., Fischler Nándor 1 kor. 60 fill., Volpert Györgyné 80 fill., Trener Ferencné, Sváger János, Sossberger Ignác, Szabó Teréz, Elme Irén, Labos József, Bujdosó Pál, Komlós Ferenc 40 fill., Bernhardt Flórián, Sváger Jánosné, Nagy Mihály, Sossberger Pál 60 fill., Hacker Jakab, Kovács János, Buzás András, Léh Fülöp, Kovács Gáspár, Huber Károly 20 fillért.

A „Temerini Iparos Dalárda” — mint levelezőnk írja — f. évi január hó 5-én táncdalgyűléssel kitűnően sikerült műkedvelői előadást rendezett, saját egylete javára. A dalárda tagjai előadták: „Megjött a papa” című vigjátékot, ahol minden szereplő kitűnően játszott. Közben Horváth Mihály a dalárda tagja gyönyörködtette a közönséget szép magyar dalokkal. Előadták még: „Valami hibája van” című vigjátékot, a melyben Szepessy Mariska k. a. az orvosné szerepét élethűen kifogástalan alakításokkal adta, valamint az ideges nagybácsit: Karácsondi Géza ur adta páratlan színészi talentummal. — Az estély bevétele 116 korona.

Közművelődési estély Szépligetén. A Dmke Palánkai Fiókja közművelődési akcióját Palánka vidékének községeire is óhajja kiterjeszteni. Amennyiben felolvasások és előadások keretében hazánk történetének nevezetesebb mozzanataiból, földrészleteiből és költői műremekeiből megismertet egyes részleteket. Január 18-án Szépligetén tart közművelődési estét a fiók vezetősége. Az estély szavaltat és zeneszámon kívül vetített képek bemutatása mellett Spolarich János polg. isk. tanár Madách Imre élettrajzát magyarul, németnyelven pedig a költő világhírű drámai költeményét, az „Ember tragédiáját”-t ismerteti.

A szeghegyi új elüljáróság. Szeghegy községben lemondás folytán megüresedett bírói, kir. adószedői, közs. pénztárnoki, közgyámi és esküdti állás betöltése végett e hó 8-án volt a választás. A tisztújító közgyűlésen Császár Péter főszolgabíró elnökölt. Az eredménye ez: bíró lett: Benzinger Fülöp, községi pénztárnok: Haug István, kir. adószedő: Keipert Keresztély,

közgyám: Outwein Ádám, I. esküdt: Lehr Gy., II. esküdt: Hartmann Lajos, III. esküdt: Kinkel János. A választás eredménye megnyugvást keltett.

Ellopott birkák. Rác Mihály feketehegyi lakos 26 drb. birkáját a napokban szállásáról ellopták. A zsákmánnyal — mint levelezőnk írja — Szenttamason át Óbecse felé hajtottak. A nyomozás ezideig nem vezetett eredményre.

Vesztett kutya marása. Csepella Mátyás csantavéri lakost — mint levelezőnk írja — a napokban az alsó lábszárán megmaria egy vesztett kutya. Nyomban Budapestre a Pasteur-intézetbe szállították.

Kiss József-estély Baján. Érdekes estélyt rendeznek január hó 25-én a bajai kereskedő ifjak. Kiss József, a nemrég jubilált jeles költő tiszteletére hangversenyt és bált rendeznek, melyen az ünnepelt költő is jelen lesz.

Özv. Jozsimovitsné nyugdíja. Jozsimovits Milenko elhunyt szolgabíró özvegyének nyugdíját a vármegye szerdai közgyűlése évi 900 koronában állapította meg.

A Göndör Ferenc-féle tanítószövetség ismét anyagi támogatást kért a megyétől. Természetes hogy elutasították a kérelmet.

Fizetésektelenség Zomborban. Nemes Dezső zombori terménykereskedő fizetésektelenség lett. Pénzügyi zavarát az okozta, hogy a földszén, gabonakötevényeket sokat vesztett. Adósságait még nem állapíthatták meg. Nemes 40%-ot ajánl hitelezőinek.

Nagy bukás Óverbászos. Bröder Márkus verbászi nagykereskedő bejelentette, hogy tartozásait képtelen kiegyenlíteni. Passzívái 180,000 koronára rugnak. Vagyona 70—75,000 korona. Egyszerűsége törekszik.

Az óbecsei utcák világításával Pulay ottani kereskedőt bízták meg, aki évente 74000 koronát kap.

Gondatlanságból emberhalál. Balog Ferenc moholi asztalosmester múlt év őszén műhelyéből eltávozott, magára hagyván Béla nevű 3 éves gyermekét. A kis gyermek megpillantotta az ablakon levő gyufacsomagot, felkapta s egy gyufával a szerzetést heverő forgácsokat meggyújtotta. Eleinte örömet lelte a kis fiu a lángok szemlélésében, később azonban veszedelmes lett a helyzet. A lángok ugyanis elérték a kis gyermeket, aki olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy néhány nap múlva behalt. Az apa gondatlanságból halált okozott testi sértés vétsége miatt állott kedden a szabadkai kir. törvényszék előtt, mely Balog Ferencet az enyhítő körülmények figyelembe vételével 20 korona pénzbüntetésre ítélte.

Mulatság után. Jókendvű társaság mulatozott együtt múlt ősszel Somoskövi János bácsalmási korcsmájában. A mulatozók közt volt Hinterszer Péter is, aki társaival civódásba került, minek az lett a következménye, hogy a legények Hinterszert körülfogták s egyikük késsel hátszúrta. Hinterszer erre egy karót fogott, melylyel támadóit szétkergette s közülük kettőt, névszerint Mamuzsich Istvánt és Bényei Istvánt elpáholta s rajtuk 8 napon tul gyógyuló testi sértést okozott. A szabadkai kir. törvényszék kedden tárgyalta az esetet és Hinterszert két rendbeli testi sértésért 1 hónapi fogházra ítélte. Vádolt felebbezett.

A torontál-bácsmegyei vasuti terv. A kereskedelmi miniszter újabban előmunkálati engedélyt adott Gfrerer, Schoch és Groszmann budapesti cégnek a tervezett titel-nagybecskereki h. é. vasutvonal Perlasz állomásától Csenta, Baranda és Opono községek határain át a torontáli helyi érdekű vasutak nagybecskerek-pancsovai vonalának Torontálvásárhely állomásáig vezetendő szabványos nyomtávu gőzüzemű helyi érdekű vasutvonalra, továbbá a szabályi révnél levő tiszamenti hajórakodó parttól kiindulva Zsablya, Sajkásszentgyörgye, Sajkásszentiván, Felső- és Alsó-Kabol községek határain át a Dunavác nevű holt Dunaáig vezetendő szabványos nyomtávu gőzüzemű helyi érdekű vasutvonalra.

Esküdtválasztás Feketehegyen. Bácsfeketehgyen az üresedésben lévő esküdti állást e hó 9-én töltötték be. Mint levelezőnk írja, Terebesi Sándort választották meg egyhangulag.

Tizenkét szegény fiu fölruházása. Bécsből írják nekünk, hogy az ottani iskolaszék Ertl Istvánnak azon nemes cselekedeteért, hogy kárácsonyra 12 szegény iskolás gyermeket teljesen fölruházott, jegyzőkönyvileg köszönetet fejezte ki s erről öt kivonatban értesítette.

Az ósziváci Casinó f. hó 12-én tartotta évi rendes közgyűlését. Casinónknak — írja levelezőnk — ez már negyedik közgyűlése volt. E négy év alatt már szép könyvtárt rendezett be, mely a tagoknak rendelkezésére áll. A régi tisztviselők újból megválasztottak, egy kilépett választmányi tag helyébe dr. Neugebauer Dávid orvos lett bevélasztva.

Bíróválasztás Kishegyesen. Mint már megirtuk, a kishegyesi bíró Szőke Rudolf Budapestben operáció közben kárácsonykor meghalt. Állását e hó 11-én töltötték be választás útján. 3 jelölt közül — mint levelezőnk írja — Tóth Pál albiró választott meg szótöbbséggel. A választást Császár Péter a fölé megszokott törvényes szellemben vezette.

Pálinkázás közben. Faragó Sándor csantavéri pálinkamérő tiszteletben — mint levelezőnk írja — Molnár Antal és Horák Péter ottani lakosok e hó 7-én délután pálinkázás közben összeszólalkoztak. Molnár Horákot egy súlyos üggy orron ütötte, hogy orrcsontja eldőrt. Molnár ellen súlyos testi sértés miatt a büntvizsgálat megindult.

Mézre fájt a foguk. Fuszko István, Kiss Lajos, Probojcscevic József és Hesztek József tiszakálmánfalvai legények minden áron meg akarták az életüket édesíteni, miért is Drobnyik József ottani lakos méhesét két izben megdézsmálták, amde a második dézsmálásán rajta vesztettek és most a bíróságnál fognak nyilatkozni, vajjon édes volt-e a méz.

Hirdetési oszlopok Óbecsén. Egy Kovács Károly nevű vállalkozónak az a merész ötlete támadt, hogy Óbecsén hirdetési oszlopokat állít föl. Eziránt meg is kereste a községi képviselőtestületet, mely az ügyet tanulmányozás végett a gazdasági bizottságnak adta ki. Óbecsén ugyanis az a divó szokás, hogy ha egy ügyet el akarnak temetni, hát kiadják a bizottságoknak.

Pásztorjátékok Madarason. Greiner Gyula madarasi tanító által tanítványaiaval rendezett Karácsonyi színjátékok — mint nekünk írják — e hó 6-án szép erkölcsi és anyagi sikerrel befejezést nyertek. Elő lett adva 4 pástor- és egy vigjáték, melyekben 92 tanuló szerepelt. A megtartott hét előadásban mintegy 1800 látogató vett részt. A játékok sikeréről tanubizonyítást tesznek a nagyszámu látogatók, kik a színteret minden egyes előadás alkalmával zsufolásig megtöltötték; továbbá a bevétel összege, mely a csekély beléptidíjak dacára 282 kor. 20 fillerre emelkedett. Felülfizetni sziveskedtek: dr. Várossy Gyula érsek 20 kor., Vidákovits Balázs 2 kor. 40 fill., Vidákovits Balázsné 2 kor., Novák Ferenc 1 kor. 40 fill., Silley Gézáné, 1 kor. 40 fill., Kobelrausch Kálmán, Varga Ádám, Treuer Antal (Bácsalmás), Tejgazdasági Vállalat (Rudapest), Egger Mária és Grünfelder János 1—1 kor., dr. Madarász Lipótné 80 fill., Kopecky Mihály 60 fill., Szlavik István 40 fill., Richeld Adolf (Bácsalmás), 20 fill., mely a jótékony cél érdekében tett kegyes adományaikért ez uton mond hálás köszönetet a játékokat rendező tanító, egybeu köszönetét nyilvánítja Vidákovits Balázs né urnónek is, ki fáradságot nem ismerő buzgalommal és szakértelemmel iparkodott a szereplő gyermekeket korhű ruházattal ellátni s azok felöltöztetésénél mindenegyes előadás alkalmával az egyik tanítónőnek a legnagyobb készséggel segédkezni.

A titeli róm. kath. kör f. hó 12-én tartotta 2-ik felolvasási estélyét, melyre igen szép közönség gyűlt össze.

Lelkészsavasztás Ószivácson. A Thieffenthaler Fülöp elhunytával megüresedett ószivácsi ág. ev. lelkesítő állást a napokban töltötték be. **Hetteszheim** Henrik torzsaikáplánt választották meg egyhangulag.

A bajai nőegylet ügykörének megváltoztatása. A bajai első nőegylet e hó 12-én közgyűlést tartott, melyen elnökké a lemondott dr. **Hegedüs** Aladárné urnő helyébe dr. **Koller** Imréné urnőt választották meg, akít **Vojniz** Dániel apátplébános meleg szavakkal üdvözölt. Alelnökök lettek: dr. **Bernhardt** Jánosné és özv. **Miháts** Józsefné urnők. Választmányi tagokká megválasztottak: dr. **Beczásy** Gyuláné, **Weress** Ilona, dr. **Klénáncz** Györgyné, **Tury** Mátyásné, **Vojniz** Máténé, dr. **Alföldy** Lajosné, **Major** Károlyné, **Kollár** Ágostonné, **Rosenberg** Mórné, **Devich** Alajosné, id. **Szutrély** Lipótné, dr. **Magyarász** Jánosné, dr. **Nikolausz** Béláné, **Szaday** Kálmánné, dr. **M. Kray** Lászlóné, **Ertl** Józsefné, **Latinovits** Gyuláné, **Bernhart** Ernőné, **Wunderlich** Józsefné, **Szupper** Mihályné, **Gáspár** Jánosné, **Halász** Károlyné pedig póttagok lettek. A vagyonkezelésre nézve a közgyűlés elhatározta, hogy tőkéből 30,000 koro át vinkuláltat s abból csakis a választmányi ülső jegyzőkönyvi kivonatával lehet az elnöknek és pénztárosnak együttesen valamit kivenni. A többi értékeket a kézi pénztárral együtt a pénztáros kezeli, ő adja át a havi segélyek összegét is az elnöknek megfelelő nyugta ellenében. A havi segélyezés lehe öleg nyilvánosan, a városháza helyiségében fog végbemenni, hogy minden tagnak módjába álljon tetszése szerint meggyőződnie annak mikénti lefolyásáról. A közgyűlés elhatározta, hogy boldogult Erzsébet királyasszonyunk halálának tizedik évfordulóját kegyeletes ünneppel fogja megülni, melynek idejét és rendjét kellő időben megfogja állapítani a választmány. Ugyancsak elhatározta, hogy a nyár folyamán az elmaradt farsangi mulatság helyett egy nyári mulatságot fog rendezni.

Öngyilkosság Csurogon. Bozák Mita csurogi 38 éves, gyenge elméjű napszámos hétfőn Csurogon az utca egyik fájára felakasztotta magát. Tettét észrevették és a kötelelet elvágták, azonban későn, mert Bozák most a halállal vívódik.

Fegyverhasználat. Mult vasárnap Csurogon — mint levelezőnk írja — egy Bognár István csendőrvezető, Pergel István és Romcsev Gruja rendőrökből álló járőr a községben cirkált. Cirkálás közben betértek a csurogi nagykorcsmába, ahol Mandits Milos csurogi henteslegény mulatott. Mandits, aki — ámbár csak 28 éves — már 8 évig ült fegyházban emberölés miatt és most is feltételes szabadságon van, a járőr láttára indulatoskodni kezdett. Miután közismeretes, hogy Mandits folyton revolverrel jár, a járőr vezetője, Bognár csendőrvezető felszólította, hogy revolverét adja át. Mangits erre kirántotta revolverét és a csendőrvezetőre fogta, aki e kritikus pillanatban elsütötte fegyverét. Mandits jajszó nélkül összeesett. A csendőr golyója átjárta testét és a falba furódott. Mandits most súlyos betegen fekszik. Életbenmaradása valószínű, mert a golyó nemes szerveket nem sértett meg. A hadbíroság a vizsgálatot megindította.

A titeli áthidalás. A Tiszának Tite néli leendő áthidalása érdekében e hó 8-án a kereskedelmi miniszteriumban **Stettina** min. tanácsos elnökléte alatt tartott anketten az érdekelték képviselőiben Pancsováról a polgármester vezetése alatt 5 kiküldött, Torontál megye részéről **Jankó** alispán, **B. Bodrog** megye részéről **Mikosevits** Kanut főügyész, **Titel** részéről dr. **Kósa** Miklós, **Ujvidék** részéről pedig **Szalay** Lajos polgármester vezetése alatt biz. tagok vettek részt. Megjelentek az engedményesek is, akik azt kívánják, hogy a kormány ezen hidhoz is, mint a többi hidakhoz állami segélyvel hozzájárjon. A tárgyalás főleg a körül forgott, vajjon közúti, vagy vasúti hid épüljön-e s a vasúti csatlakozás honnan történjék. Végleges megállapodás egyik irányban sem történt, csak az biztos, hogy a kormány álláspontja szerint úgy Pancsova, mint Becskerek felől lesz a vasúti csatlakozás.

A városi és községi közszállítások nehézségei közt a legkellemetlenebbül egy némely városi tanácsnak és községi elöljáróságnak az a rossz szokása, hogy a számlákat hosszú ideig elintézetlenül hagyja. E tekintetben követésreméltó példát szolgáltatott **Szárács** Géz: Zenta város h. polgármestere, aki eme üdvös rendeletet bocsájtotta ki.

Több ízben tapasztaltam, hogy a várossal szállítási, vagy munkaviszonyból kifolyólag követelést támasztók számlái és nyugtái utalványozása alkalmával — dacára annak, hogy a tanács a tanácsüléseken soronkívül intézkedik és az utal-

ványozást eszközli — mégis a fél csak számos utánjárás és sürgetés után juthat az őt jogosan megillető részéhez. — Ezen késedelem okát kutatva azt tapasztaltam, hogy az ügydarabokra sajátkezűleg vezetett elnöki („sürgős,” „azonnal” „még ma”) jelzéseim nem vétetnek mindenkor pontosan figyelembe s így a kiosztás, leírás és kézbesítés alkalmával állanak be meg nem engedhető mulasztások, sőt azt tapasztaltam, hogy a számfelítés és kifizetés is ilyen esetekben nem vitetik keresztül a lehető és megkívánható gyorsasággal. Eltekintve attól, hogy maguk ezen jelenségek a közszolgálat érdekére nagy hátránnyal vannak, — meg nem engedhetőnek tartom, már csak azért sem, mert a hazai iparpártolás érdekében teljesített minden fáradozásunk helyi hatóságunknál és az érdekelteknél szemben meddő marad: ha a szállított anyag, vagy munka árát pontosan és gyorsan nem fizetjük. A csekély tőkével dolgozó kereskedő, iparos és a semmi tőkével nem rendelkező szegény munkásnak egyaránt feltétlen szüksége és igénye van arra, hogy a szállítás, vagy teljesítmény befejeztével pénzéhez juthasson. Ennélfogva az említett szempontok figyelembe vételével — ezennel szigoruan meghagyom úgy az előadó uraknak, valamint az ügydarabokat kiosztó iktatóknak, a kiadónak, úgy a számvétség és házipénztár tisztségének, miszerint az általam azonnal elintézendőknek jelzett ügydarabokat első sorban soronkívül elintézni és továbbítani elengedhetetlen hivatalos kötelességüknek ismerjék.

Uj cégek. Bácsme gyében ujabban eme cégek létesültek:

Topolya: Grünfeld József toll- és vegyeskereskedő.

Bácsszentiván: Pfeiffer Mihály (azelőtt ifj. Pf. M.)

Szabadka: Guba és Fazekas mezőgazd, gépgyárak képviselője. (Fazekas Sándor a társaságban belpett. Grünér Ádám és Pataki Vilmos cégjegyzési jogosultságuk bejegyeztetett)

Szabadka: Vujkovic, Mukics és társai asztalosok.

Szabadka: Ulreich Testvérek vaskereskedők (Azelőtt Schnier Imre utódai)

Topolya: Pressburger Mihály szatócs.

Zombor: Konyovitsné, Vukicsevi Vera fagyóvállalat és tűzfakereskedő.

Kula: Adler és Pollák gabonabizományosok. (Tulajdonosok Adler Mór és Pollák Jakab.)

Bácskai karcos.

Az óbecsei jubiláns orvost, dr. Mikó Ignácot dr. **Jéty**, a jeles belgyógyász is üdvözölte.

Azt táviratozta, hogy hihetetlennek tartja, hogy egykori bajtársa már 40 esztendeje gyógyítja a betegeket. Ő ezt *ketty*.

Az óbecsei izr. nőegylet díszelnöknője, a jólétkü **Grinbaum** Fülöpné urnő se tudott bele-törődni abba a gondolatba, hogy az egykori fia al háziorvosa ősz fűrtökkel jubilál. Oda is szölt hozzá, sóhajtvá:

Hej! doktor uram, *mil* korán öregedtünk meg.

Az ujvidéki városi közgyűlésen a kormányparti függetlenségi tábor egyik vezetője, **Wimmer** Károly a fogyasztási adók házi kezelése mellett foglalván állást, a Lueggerrel való szerencsétlen példával hozakodott elő, aminek persze nagyokat tapsoltak a „hazafiak.”

Az ujvidéki többségi pártot — ugylátszik — rángatja a **Wimmer**. (Görcs.)

A csonoplyai jegyzőválasztásnál bizonyos legfelsőbb körök minden áron **Rózsa** Dezsőt akarták jegyzővé megtenni. De mert a nép a régi aljegyzőhöz, **Patacsich**hez ragaszkodott, hát ez lett a jegyző. De azért **Rózsa** is jó falathoz jutott. Őt tették meg aljegyzőnek.

Hja! a proteklónak meleg éghajlata *rózsá*kat fakaszt.

Főlfüggesztett tanító. A közoktatásügyi miniszter **Vass** Ignác csantavéri áll. elemi iskolai tanítót egynemély szabálytalanság miatt főlfüggesztette állásától.

Apponyi ez egyszer megmutatta, hogy — ha kell — *vass*-szigorral is el tud bánni.

Az óbecsei oszlopok. Hirdetési oszlopokat akar valaki Óbecsén fölláztatni. A képviselőtestület azonban nem igen kapott az ajánlat után.

Az óbecsei urak nyilván úgy gondolkodnak, hogy ahol annyi a társadalmi eleven *oszlop*, minek ott faoszlopokat alkalmazni. A reklám kedvéért? Nohát, nincs a világnak olyan vállalkozója, aki ehez jobban értene, mint maguk az óbecsei urak.

„Számoljunk le.” A zentai kormányparti függetlenségek hírlapi cikkben *leszámolás*ra hívja föl az ellenzéki függetlenségek.

„Kár annyira sietni. A választóközönség nem sokára ugys *leszámol* velök.

A szeghegyi bíróválasztás. Szeghegyi bíróvá **Benzinger** Fülöpöt választották meg.

Reméljük, hogy az új bíró, ha **Benzinger** is, nem fog úgy elpárologni, mint az elődje.

KÖZGAZDASÁG.

Kitüntetett majorgazda. **Stadler** János sárii uradalmi majorgazdának félszázadot meghaladó hű és példás szolgálata elismerésül az ezüst érdemkeresztet adományozta, a földmivélsügyi miniszter pedig 100 korona jutalommal és elismerő oklevéllel tüntette ki.

Állatorvosi kinevezés. A földmivélsügyi miniszter **Deák** Sándort m. kir. állatorvosi gyakornokká kinevezte és szolgálatáttelre a vármegyei m. kir. állatorvos mellé osztotta be.

A bajai Kőszeghy-féle talajmivelő-gépgyár r. t. igazgatósága e hó 14-én, gróf **Széchenyi** Emil elnöklésével ülést tartott, melyen a szabadalom értékesítés módzatait, a gyár üzembelvezésének technikai és pénzügyi előintézkedéseit vitatták meg.

A vasárnapi munkaszünet a bácsme gyei pályaudvarokon. A kereskedelmi miniszter az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló törvényben foglalt felhatalmazása alapján megengedte, hogy **Szabadka**, **Ujvidék**, **Zombor** és **Bujmok** állomásokon, a kirakott áruknak a pályaudvarokról való elfuvarozással járó munkálatok további intézkedésig vasárnapokon is egész napon át, minden korlátozás nélkül elvégezhetők legyenek.

Szerkesztői üzenetek.

Többeknek. A farsangi estélyekről szóló referádákhoz a jövőben a jelenvoltak névsorát is mellékeljük.

B. S. Madaras. Postára tettük.

Dr. P. F., Szentfűlöp. Köszönjük.

M. R. J., Bezdán. Az elismerés *kézzel fogható* bizonyítékát köszönjük. A mult számról leszorult.

G. K.-né, Zombor. A kért dolgot kedden postára tettük. A helyváltoztatást illetőleg már intézkedtünk.

Hbr. Mult heti vezércikkünknek az a passzusa, így értendő: Holló Lajos . . . *Kontemplálta*. A „Konstatálta” szó sajtóhibából került oda.

Sch. A., Ujvidék. Express levelét mult csütörtökön az esti órákban kaptuk, s így a terjedelmes közleményt nem adhattuk le. Most közöljük.

H. N.—r. Legközelebb elintézzük.

„Szomorú ébredés.” Biz' ez nagyon szomorú ébredés.

R. N., Gádor. Köszönjük, de már előbb kaptuk meg.

V. P., Budapest. Mindkettőnek sorát ejtjük.

V. K., Zombor. Valamennyit postára tettük.

F. M., Béreg. A dolog kinosan érint bennünket, de — nőről lévén szó — semmit se tehetünk ez ügyben.

G. V., Szabadka. A bácsme gyei ezredek valamennyi zenekara, nevezetesen a 23., 86. és 9-os Budapesten van.

Sz. Ella. A Királysínházban adják. Rátonyi, Eötvös, Gitta és Petrás Sári.

S. T., Szabadka. A színek összetétele nem könnyű dolog. Jójízés és a divat ismerete szükséges hozzá.

„Hatalom polcán.” Nem használhatjuk.

Madaras. Hasonló zsurnálistikai eljárás nagyon is gyakori.

A tüdőbaj minden

eseteiben a SCOTT-féle Emulsio azonnal használandó. A SCOTT-féle Emulsio egészséget és erőt kölcsönöz az egész szervezetnek. A

Scott-féle Emulsio

specifikus megbízható szer mindennemű tüdőbaj ellen és nemcsak biztos szer, hanem a legolcsóbb is. Nagyfokú táp-ereje annak tulajdonítható, hogy előállításához a legfinomabb, legtisztább és leghatásosabb anyagokat veszik, melyek egyáltalán beszerezhetők, továbbá azon tulajdonságának, hogy az eredeti felülmulhatatlan SCOTT-féle előállítási mód folytán nemcsak ízletes, hanem rendkívül könnyen emészthető is.

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halast — kérjük figyelembe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

KALÁCS ALEXIN

LEGFINOMABB KOKUSZVAJ

TELJESEN PÓTOLJA A TEA-VAJAT FŐZÉSNEK, SÜTÉSNEK, KIRÁNTÁSNAK ÉS 25% SZAPORÁBB NEM AVASODIK KÖNNYŰ EMÉSZTHETŐSÉGEÉRT ORVOSILAG AJÁNLVAN CSAK E VÉDJEGYVEL

ELLÁTOTT CSOMAGOT! FOGADJUNK EL!

KAPHATÓ MINDEN HÍZTER KÉRESKEDÉSRE

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legkacsaibb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhég, rögzített székrekedés, májbántalom, vértúlulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SOS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és „A Moll-féle sóborszesz” nevezetesen mint fájdalomcsillapító be-dörzsölési szer készvény-csuz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertesebb népszerű.

Egy órozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fillér.

Moll-féle gyermekszappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek és női szappan, a bőr gyökeres gondozására és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Fő-szérküldés:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9.

Vidéki megrendelések naponta posta-utárvét mellett teljesítettek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni

„Még csak a piro legény vagyok,
S az egészségtől durradok.
Ézt pedig, higgyék el nekem,
Knipp-kávéval köszönhetem.”

Valódi csak az eredeti csomagokban Kathreiner névvel.

Ne használja senki keverék nélkül az izgató gyarmatkávé! Kizárólag a Kathreiner-féle Knipp-malátá kávé bizonyult a legjobb pót-kávénak, mely könnyen emészthető, tápláló és vérképző, miáltal előmozdítja az egészséget.

Gyermekeket már csak a Kathreiner-re szoktassuk.

MACH-féle szabad. egészségi nadrágtartók

Urak részére: 50, 75, 100, 140 190 kr.
Gyermekek részére: 35, 42 és 50 kr-ért
!! Mindenütt kaphatók !!

Egészséges, kényelmes viselet, mivel a nadrágtartók erős, rozsdamentes csatlókban vannak és minden testmozgáshoz alkalmazkodnak (1. ábra), különösen pedig azért, mert a nadrágtartók kitűnő, nyújtható, színtartó anyagból készülnek.

Nem veszítünk több gombokat mert a nadrágtartót sohasem kell legombolni (1. ábra), így tehát a gombok folytonos ki-és be-gombolás vagy csavarás által nem szakadnak le és a gyors öltözködés is lehető.

Különösen ajánlatos minden nadrághoz egy garnitúra rezerva csatolót (2. ábra) 10 krajcárt beszerezni és azokat nádrágtartó fűgészto (3. ábra) gyanan használni ami által elérhető az, hogy vasalás nélkül is megtartsa a nadrág eredeti alakját hogy sima, ránc nélküli faconja legyen.

Gyáram a legmodernebben van berendezve és roppant számban gyártom a nadrágtartókat, amelyek nemcsak minőség szerint a legjobbak, de 25 százalékkal olcsóbbak is a közönségeknek.

Cs. kir. szab. nadrágtartó-gyártó PR. MACH, BRÜNN

GYOMORBAJOSOKNAKI

Mindazoknak, kik hűtés, a gyomor túlterhelése, silány, nehezen emészthető, túlságosan vagy túlhűdeg étkek élvezete, vagy rendetlen életmód folytán gyomorbaiban,

gyomorhurut, gyomorgörcs, gyomorbántalmak, nehéz emésztésben vagy elnyálkásodásban szenvednek, egy kitűnő házi szer ajánlatos, melynek kitűnő hatása éveken át kipróbáltatt; ez az

ULLRICH HUBERT-féle növénybor,

mely kitűnő gyógyerejű füvekből jó borral készül s az emésztő szerveket erősíti. —

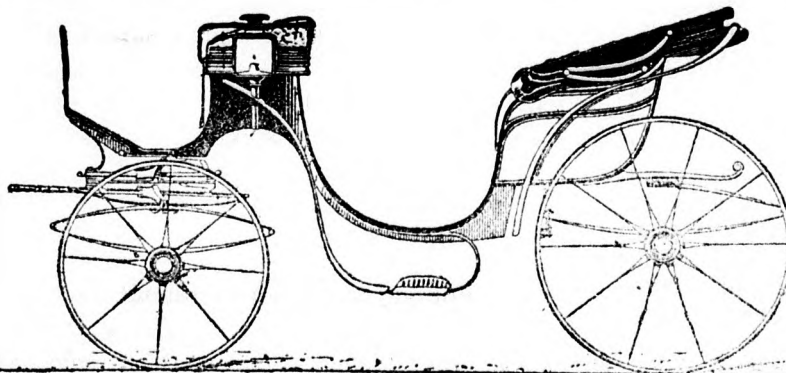
A növénybor megszünteti az emésztési zavarokat és előmozdítja a vérképződést.

A növénybor kellő időbeni használata csirájában elfojtja a gyomorbaikat. Ne késsünk használni tehát jelenségeknél, mint fejfájás, telbötögés, gyomorégés, puffadás, hányásinger, melyek idült gyomorbaiknál hevesen lépnek fel, eltűnnek már néhány óra ivás után.

Székrekedés kellemetlen következményeivel, mint szorulás, bélgörcs, szivdobojság, álmatlanság, vérömlések a májba, lép- és végbérendszerbe a növénybor által igen gyorsan mellőzhetnek. A növénybor mellőzi az emésztéhetőséget és könnyű szék által az alkalmas anyagokat eltávolítja a gyomorból és belekből.

Sovány, sápadt kinézés, vérhiány, elerőtlenedés következményei a rossz emésztésnek, hiányos vérképződés és a máj beteges állapota. — Étvágytalanság, ideges bágyadság, lehangoltság, gyakori fejfájás, álmatlan éjszakák veszik elő a szeméket. — A növénybor friss impulzust ad az elbágyadt életre. A növénybor fokozza az étvágyat, előmozdítja az emésztést és táplálkozást, ingerli az anyagcserét, gyorsítja a vérképződést, csillapítja az idegeket és új életkedvet teremti. Számtalan elismerés és hálalrat bizonyítja ezt. — Kapható 1-50 és 2 frtos palackokban Széchenyi-udvaron összes gyógyszertárban, melyek 3 vagy több palackot eredeti áron küldenek továbbá Várpalota, Polgárdi, Seregélyes, Lovasberény, Vadl. Acsa, Csákvár, Bodajk, Moór, Zire, Veszprém, Enying, Aba, Sárossd. N.-Perkát, Duna-Adony, Ráckeve, Eresi, Söskut, Martonvásár, Etyek, Bicske, Tata-Tóváros, N.-Igmány, Győr-Szt-Márton, Tét, Győr, Ács, Komárom, Bajna, Esztergom, Szt-Tamás, Szt-Györgymező, Párkány, Vörösvár, Budaörs, Török-Bálint, Promontör, Csepel, Tétény, Érd, Sziget-Szt-Miklós, Almás, Szalk-Szt-Márton, D.-Pentele, D.-Vecse, Hercegháza, Sárbogárd, Sár-szt-Miklós, Szilas-Balhas, Czece, Simontonya, Ozora, Lajos-Komárom, Adánd, Endréd, N.-Vázsony, Szt-Gál, Devecser, Pápa, Lovász-Patona, Szill, Kapuvár, Fertő-Szt-Miklós, Csorna, N.-Megyer, O-Gyalla, Szt-Péter, Bátorkeszi, N.-Maros, D.-Verőce, Vác, Tótfalu, Szt-Endre, Pomáz, Békás-Megyer, R-Palota, Kőbánya, R-Keresztúr Soroksár, D.-Földvár, Ráckeve, Újpest, Budapest és itt minden magyarországi és osztrák-magyar birodalmi gyógytárban. — A fehérvári gyógytárak 3 vagy több üveg növénybort eredeti áron küldenek Auszria-Magyarország minden helyére.

Utánzás tilos. — Csak Ullrich Hubert-féle növénybor kérendő.

BIHARI J. kocsigyártó Szabadkán.

Tisztelettel van szerencsém a t. címét értesíteni, hogy SZABADKÁN VIII., kör., 54. szám alatt, közvetlen a vasut állomás mellett, a mai kor igényeinek teljesjen megfelelő

kocsigyártó és lópatkoló műhelyt

nyitottam. Vagyok bátor a t. c. közönség becses figyelmét felhívni, hogy ezelőtt Budapesten mint Bihari J. és testvére kocsigyártó cég társtulajdonosa 17 éven át önállóan működtem és készítményeink az 1896. évi országos kiállításon ki lettek tüntetve.

Az 1885. évben a Budapesti patkolási tanfolyamot sikerrel végeztem. Továbbá Állatorvosi főiskolában különösen ajánlom saját gyártmányu gummi kerekeimet.

Mindezek előrebocsajtása azon reményre jogosít, hogy e téren ugy a szakértelem, mint külsinra, a legmagasabb igényeknek megfelelni képes vagyok.

Régi kocsikat ujakra becserélek. = Átalakításokat jutányosan készítek. = Képes árjegyzék ingyen.

„BÁCSMEGYE“

Lapvezér:

Latinovits Pál,

Bács-Bodrogvármegye ny. főispánja.

Felelős szerkesztő:

Pető Lajos.

A „BÁCSMEGYE“

a 750.000 lelket számláló Bács-Bodrog megyének legelterjedtebb lapja. Előfizetői a megyei előkelő társadalom vezetőtagjainak sorából kerülnek ki s így

hirdetések közlésére a legalkalmasabb sajtóorgánum.

A hirdetni kívánóknak készséggel mutatjuk meg előfizetőink hitelesített névjegyzékét.

Hirdetéseket csakis szolid, megbízható cégektől fogadunk el.

A „BÁCSMEGYE“

pártoktól és egyénektől teljesen független ujság s így hatalmi irányítástól, káros befolyástól menten, bátran és elszántan küzd mindama megyei közjavakért, melyek a nép politikai, társadalmi és gazdasági érdekeinek előmozdítását célozzák.

A „BÁCSMEGYE“

vezércikkeit, irodalmi és egyéb közleményeit a lapvezéren és szerkesztőn kívül a megye legjobb tollu, kipróbált írói szolgáltatják.

A „BÁCSMEGYE“-

nek, a megye minden községében állandó, rendes tudósítója van s így minden eseményről hű, megbízható és kimerítő tudósítást közöl.

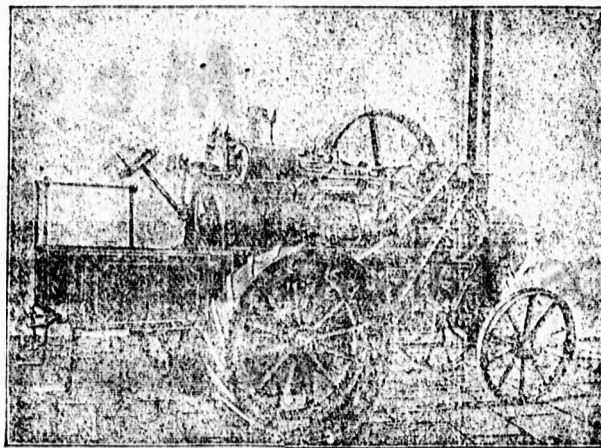
Mutatványszámot mindenkinek 4 hétig ingyen küldünk.

A „BÁCSMEGYE“

szerkesztősége és kiadóhivatala BUDAPEST, Teréz-körut 2. sz. alatt van.

Legpraktikusabb összeállítás.

Magánjáró
öntvények

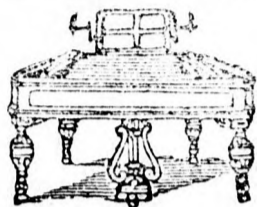
nyersen vagy
megmunkálva
készen

Schumacher Rudolf Fiai cégnél kapható Ó-Becsén.

Átalakítanak a legszolidabb kivitelben jótállás mellett minden rendszerű gőzgépet. A megmunkált részeket minden nagyobb berendezés nélkül mindenki felszerelheti. Utasítást és felvilágosítást készségesen megadják.

Ugyanott több 4—6-os magánjáró eladó s vesznek vagy becserélnek 15 évesnél fiatalabb gőzgépeket.

Legelőcsőbb rendszer.

HANGSZEREK.

Kudlik Ádám hangszerkészítő Szabadkán. (Alapított 1899.) Ajánlja saját gyártmányu jó, erős hangu cimbalmaikat, hegedűk, harmonikák, jó szabadkai tamburák stb. jutányos áráért.

Tisztelettel

Kudlik Ádám.

Hivatalos

bélyegzőket, pecsénymókat, keletbélyegzőt, számozógépeket és minden e szakba vágó munkát a legjuttányosabban készít az

Első magyar ruggyanta bélyegzőgyár és intézet:

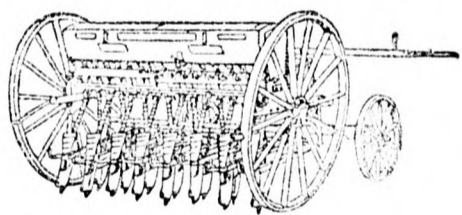
Geduldiger Hugó

vésnök

BUDAPEST,
VI. kerület, Váci-körut 17.

A Bácsmegyei Gazdaszövetség szállítja.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

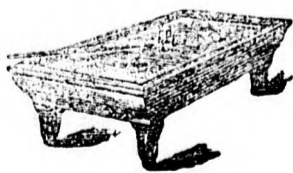
Földbirtokosok

részére ajánlja

eredeti Melichár gyártmányu Unicum Drill, továbbá szabadalmazott Kincsem tolórendszerű vetőgépeit, marott lyukazattal ellátott konkolyozó és osztályozó gépeit, Mabile rendszerű borpréseket, továbbá szőlőzúzókát és minden a mezőgazdaság részére szükséges eszközöket és gépeket, eredeti Robey és Tsalincolnai angolországi gépgyári gyártmányu gőzcséplőkészleteket a legelőnyösebb árakban és kedvező fizetési módokat mellett.

SZÜGS ÖPÖN gépgyára Baján.

Fióktelepek a megyében: Szabadka, Óbecse, Újvidék.

Márton István

első alföldi tekeasztal-gyártó ipartelep

SZEGED,

Boldogasszony-sugarút 58. szám.

Legújabb szerkezetű fordítható tekeasztalok jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett. Régi tekeasztalok becserélése méltányos áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és javítása. Raktáron tart dákókat és mindenféle kávéházi felszereléseket.

Rajzok és költségvetések ingyen.

„Bácsmegye“ vállalati nyomdájából (Dr. Lajta-féle nyomda).